

Liv & hälsa ung

Carina Persson

Statistiker

carina.persson@orebroll.se

Fredric Welander

Utredningssekreterare, barn och ungdom

fredric.welander@orebroll.se

Liv & hälsa ung

www.orebroll.se/samhallsmedicin

Antal svarande elever i skolår 7 & 9 år 2009

Liv & hälsa ung 2009 skolår 7 och 9

	Skolår 7		Skolår 9	
	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar
Askersund	42	62	51	66
Degerfors	46	58	53	65
Hallsberg	71	87	65	94
Hällefors	42	30	26	16
Karlskoga	123	135	123	116
Kumla	127	105	96	97
Laxå	29	30	31	40
Lekeberg	28	42	40	46
Lindesberg	99	126	125	162
Ljusnarsberg	24	29	16	26
Nora	66	66	43	58
Örebro	679	621	605	652
Södra länsdelen	297	326	283	343
Örebro län	1376	1391	1274	1438

Totalt 1249 svarande elever från södra länsdelen!

Skydds- och riskfaktorer

En riskfaktor är en faktor som ökar risken för ohälsa eller problem hos individer

En skyddsfaktor är en faktor som istället skyddar individen.

Risk- och skyddsfaktorer återfinns på individnivå, i familjen, skolan/kamratkretsen och på samhällsnivå.

Skydds- och riskfaktorer

Skyddsfaktorer

Familj

- ✓ Känner tillit till sina föräldrar
- ✓ Har regelbundna måltidsvanor

Fritid

- ✓ Föreningsaktiv
- ✓ Fysiskt aktiv

Skola

- ✓ Har kamrater i skolan
- ✓ Trivs i skolan
- ✓ Kan påverka i skolan
- ✓ Tycker skolan är trygg

Riskfaktorer

Familj

- ✓ Föräldrar utan arbete
- ✓ Bor inte med båda föräldrarna
- ✓ Bor i hyreslägenhet

Fritid

- ✓ Ofta ensam
- ✓ Ofta ute på stan med kompisar
- ✓ Ofta vid datorn

Skola

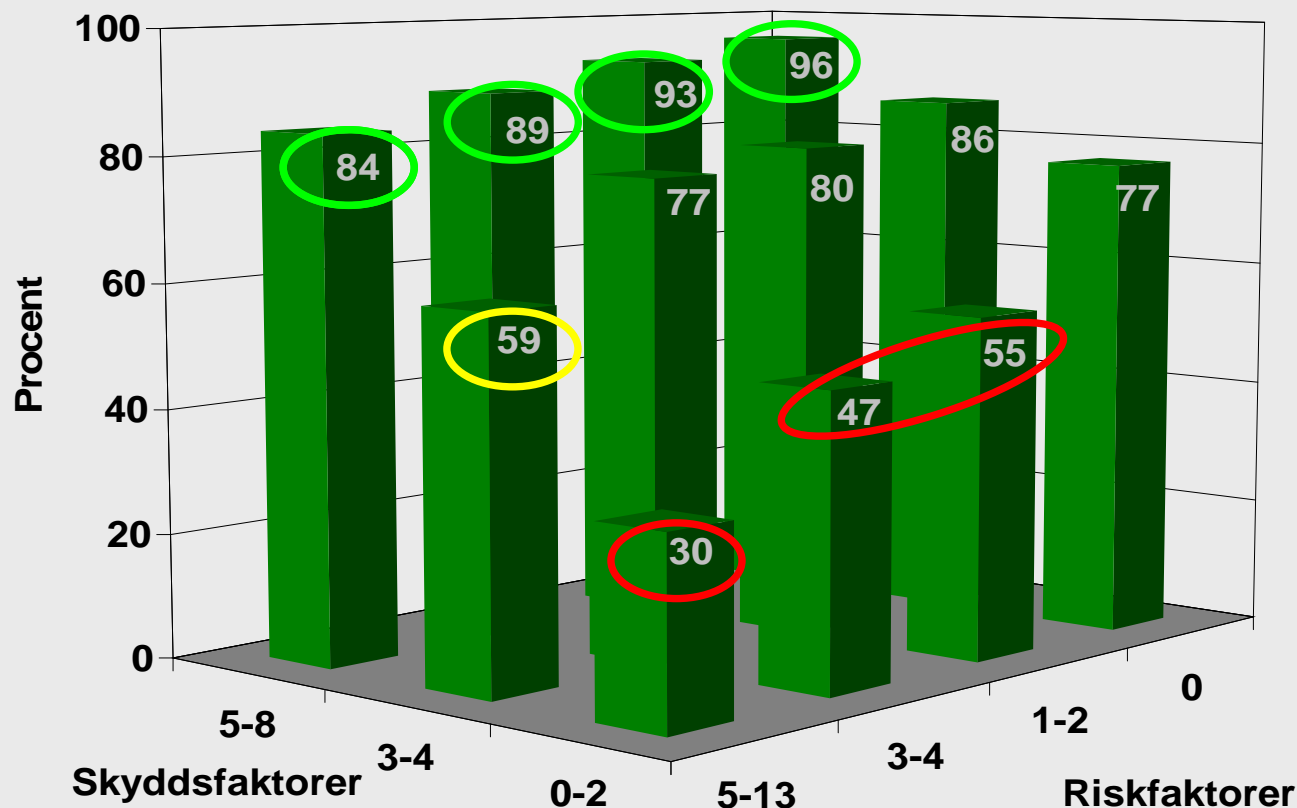
- ✓ Mobbad i skolan
- ✓ Utsatt för våld i skolan
- ✓ Kränkt av vuxen på skolan
- ✓ Skolkar ofta

Drogvanor

- ✓ Ofta berusad
- ✓ Röker dagligen
- ✓ Har prövat narkotika

Samband skydds-/riskfaktorer & hälsa

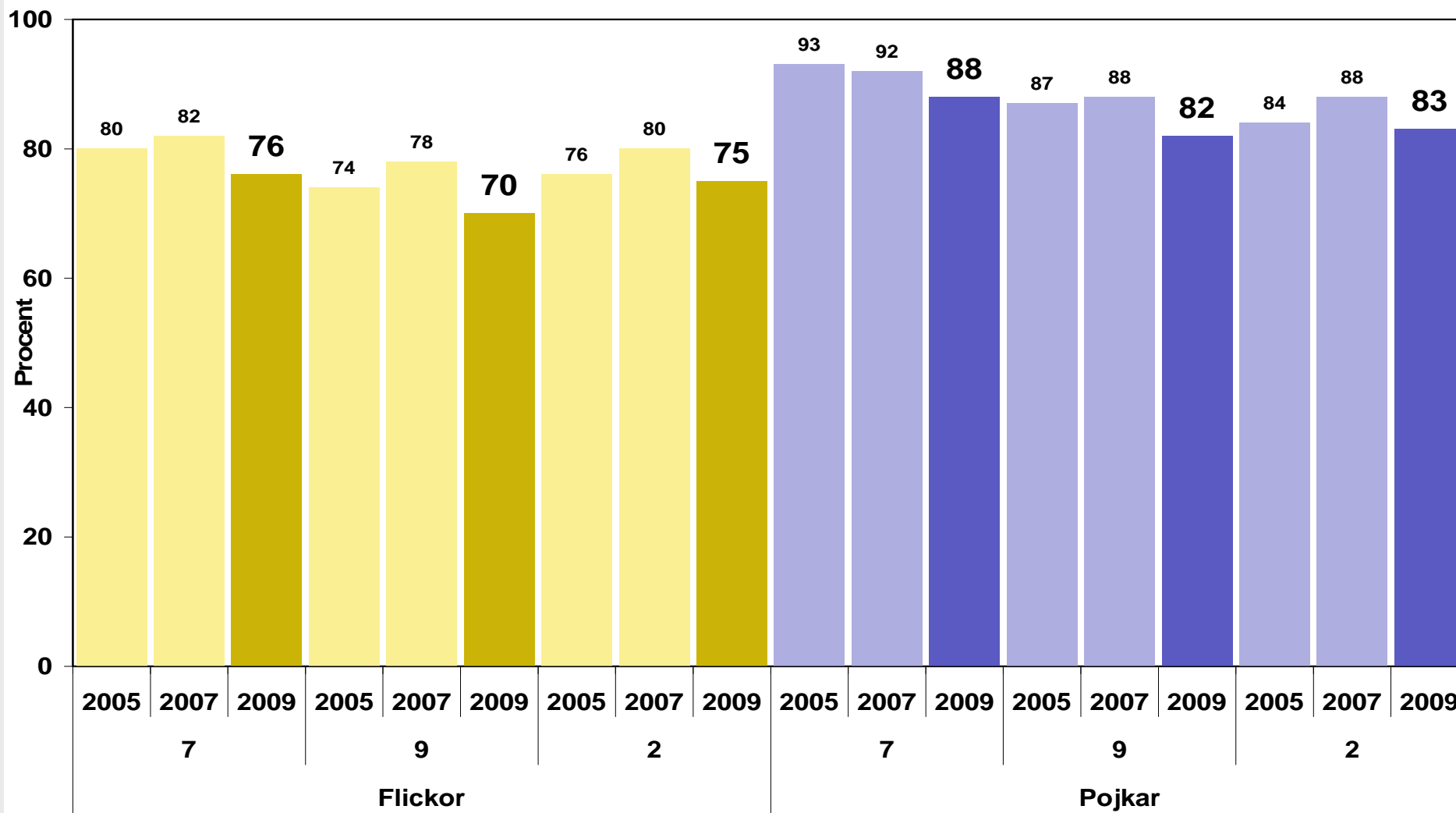
Skyddsfaktorernas betydelse för dem med många riskfaktorer

*Andel flickor och pojkar som rent allmänt **mår bra eller mycket bra** uppdelat efter antal skydds- och riskfaktorer (skolår 9 och år 2 på gymnasiet). Liv & hälsa ung 2005*

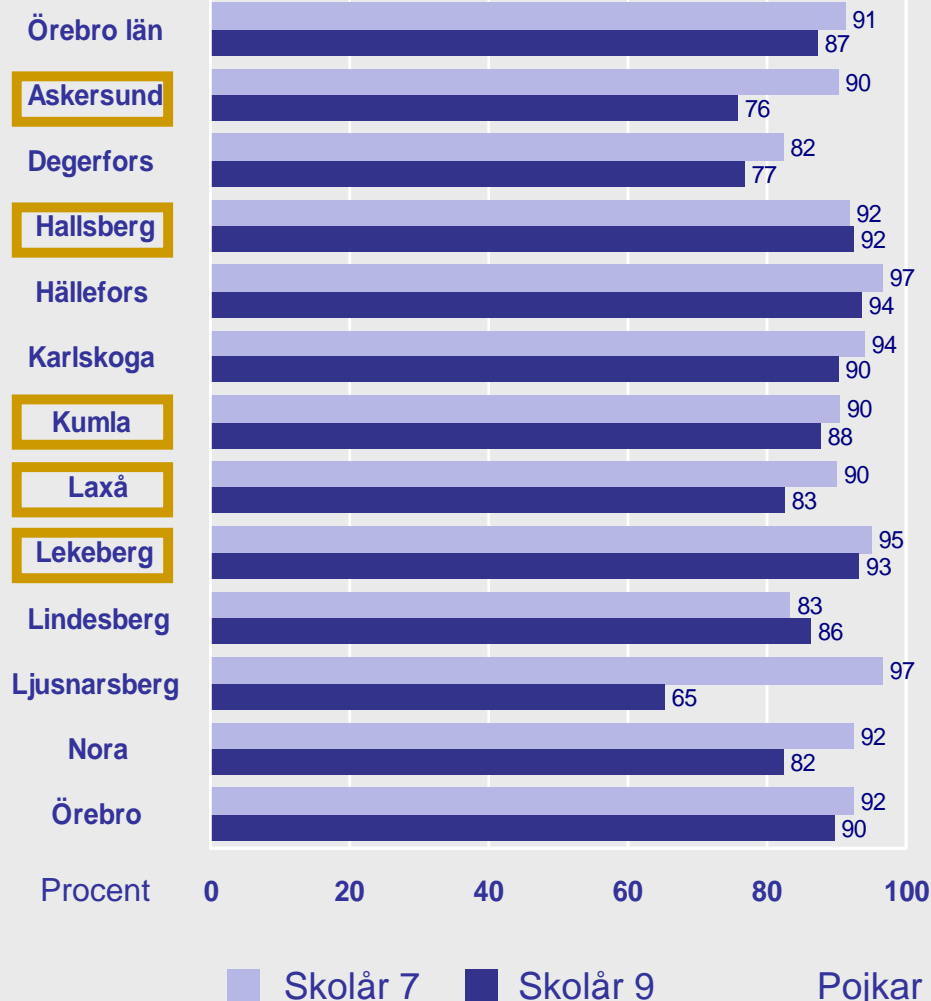
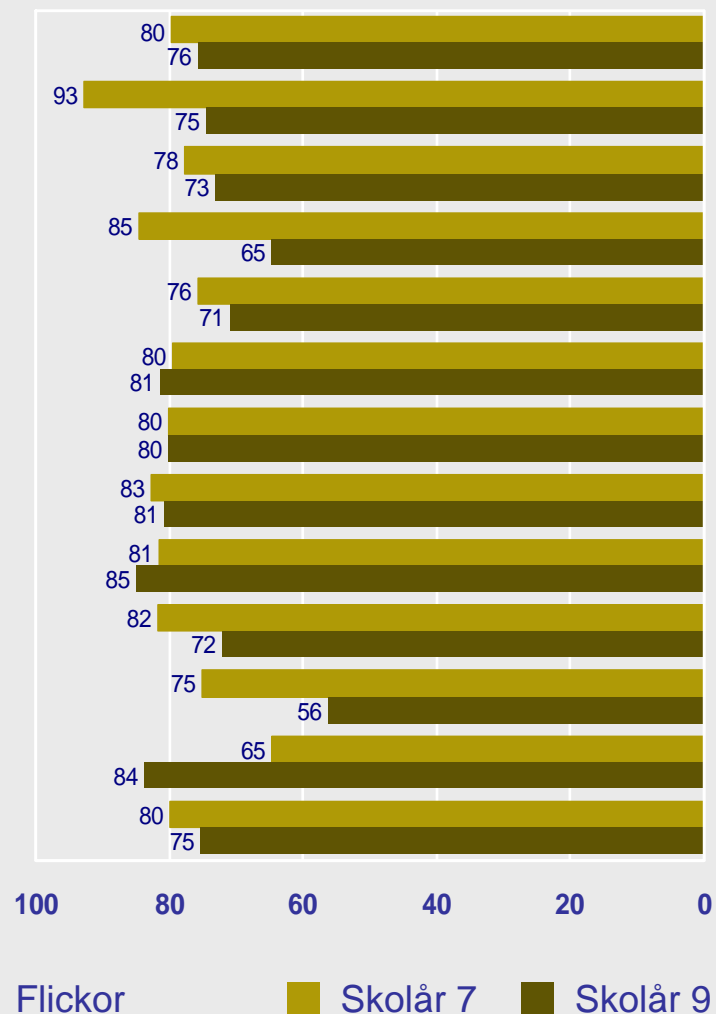
Andel elever som har mycket bra/bra hälsa

Liv & hälsa ung i Örebro län 2005–2009

Andel som rent allmänt mår "Mycket bra" eller "Bra"

Liv & hälsa ung 2009 skolar 7 och 9

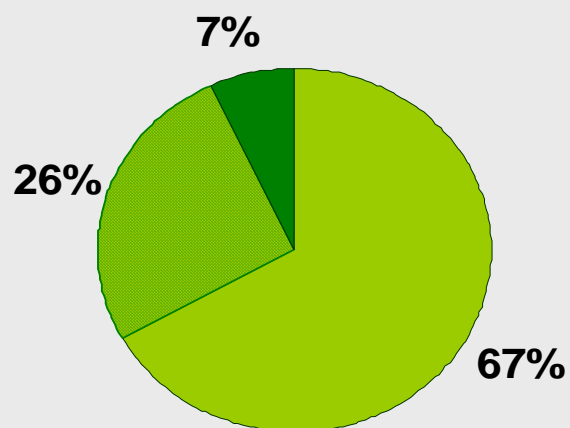

Några riskfaktorer

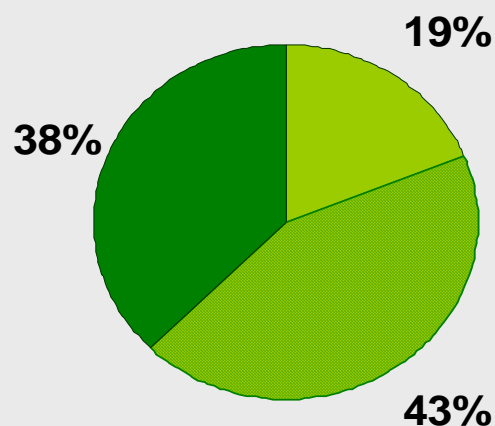
Samband rökvanor och alkoholvanor

Liv & hälsa ung 2007

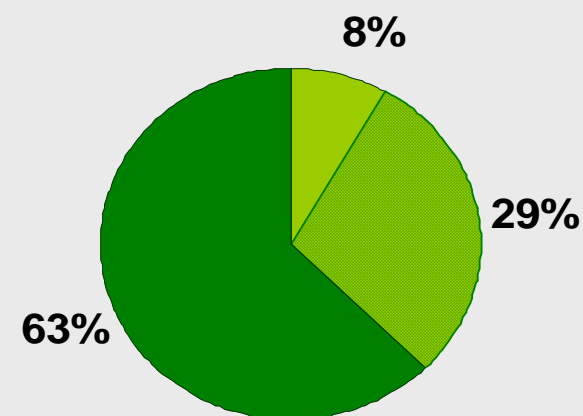
Har aldrig rökt

Har slutat röka/ röker någon gång ibland

Röker dagligen

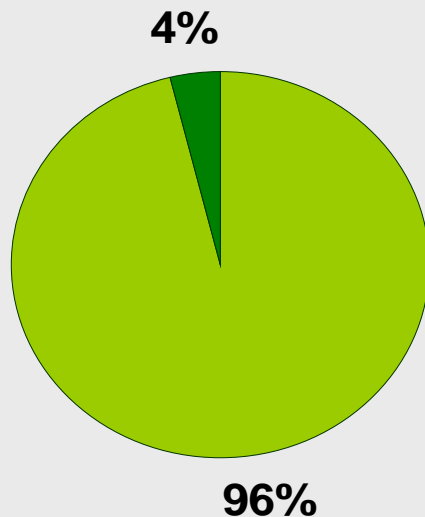
- Aldrig berusad/berusad någon enstaka gång
- Berusad mindre än 2 gånger i månaden
- Berusad minst 2 gånger i månaden

Procentuell fördelning av hur ofta man druckit så mycket alkohol så att man blivit berusad under de senaste tolv månaderna uppdelat på rökvanor (Skolår 9 och år 2 på gymnasiet).

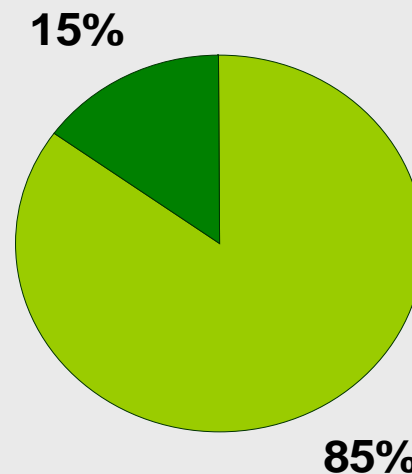
Samband rökvanor och narkotika

Liv & hälsa ung 2007

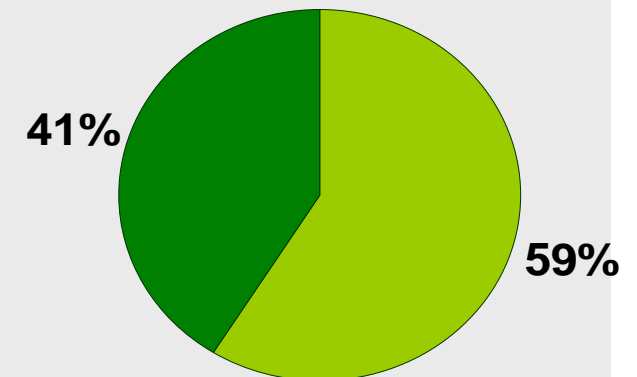
Har aldrig rökt

Har slutat röka/ röker
någon gång ibland

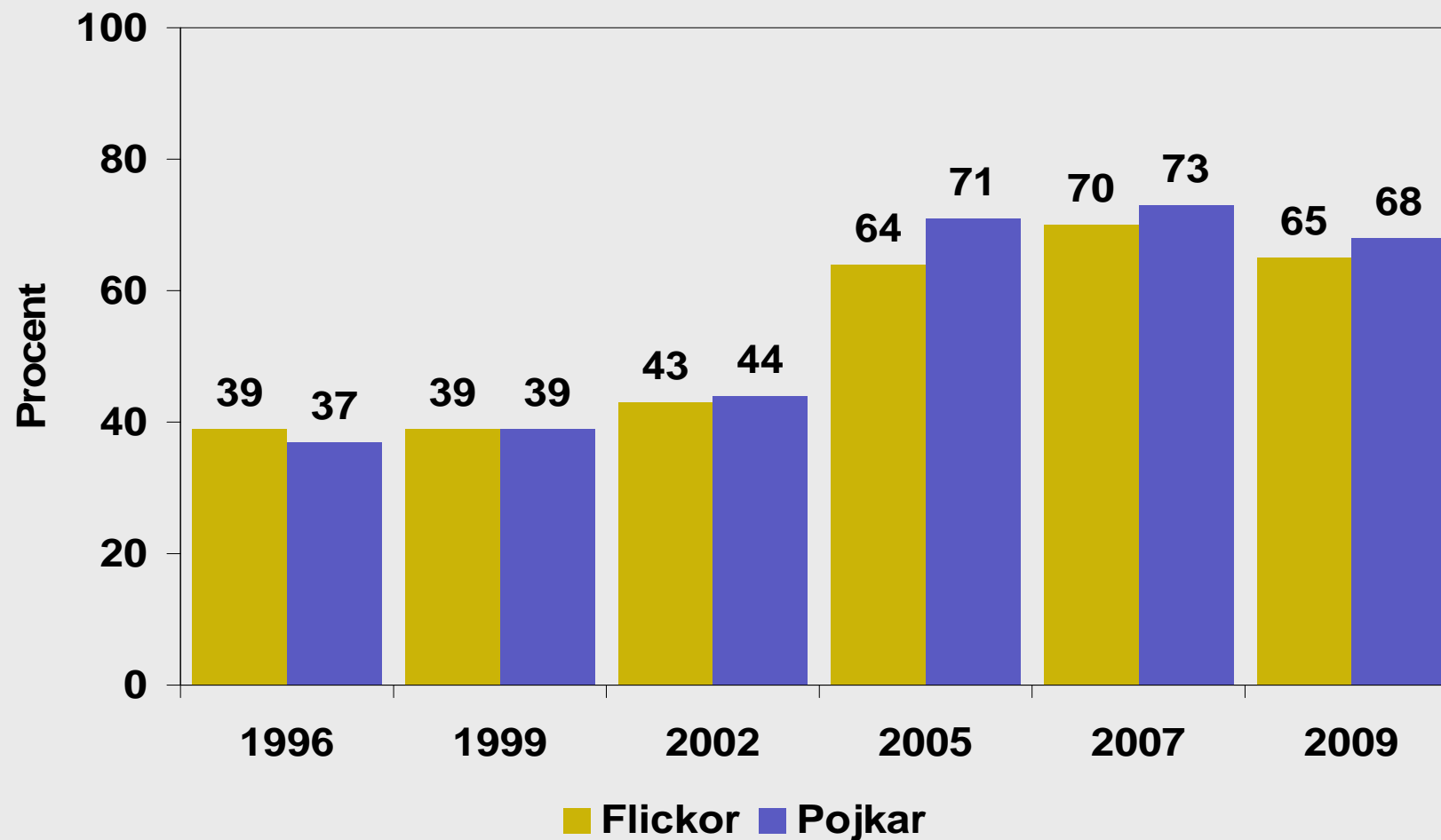
Röker dagligen

■ Aldrig använt narkotika ■ Har använt narkotika

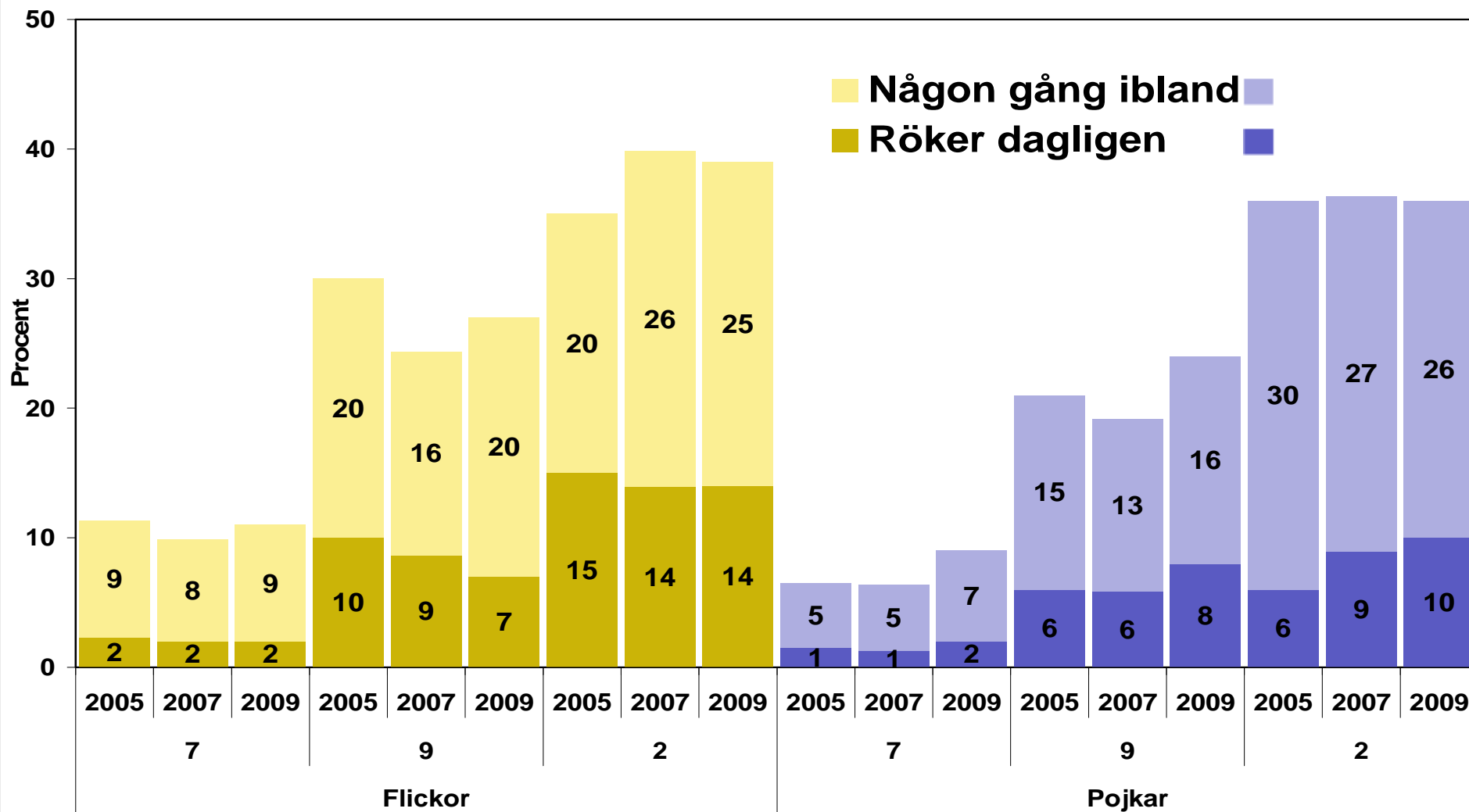
*Procentuell fördelning för förekomst av att ha använt narkotika
uppdelat på rökvanor (Skolår 9 och år 2 på gymnasiet).*

Andel elever i nian som aldrig har rökt

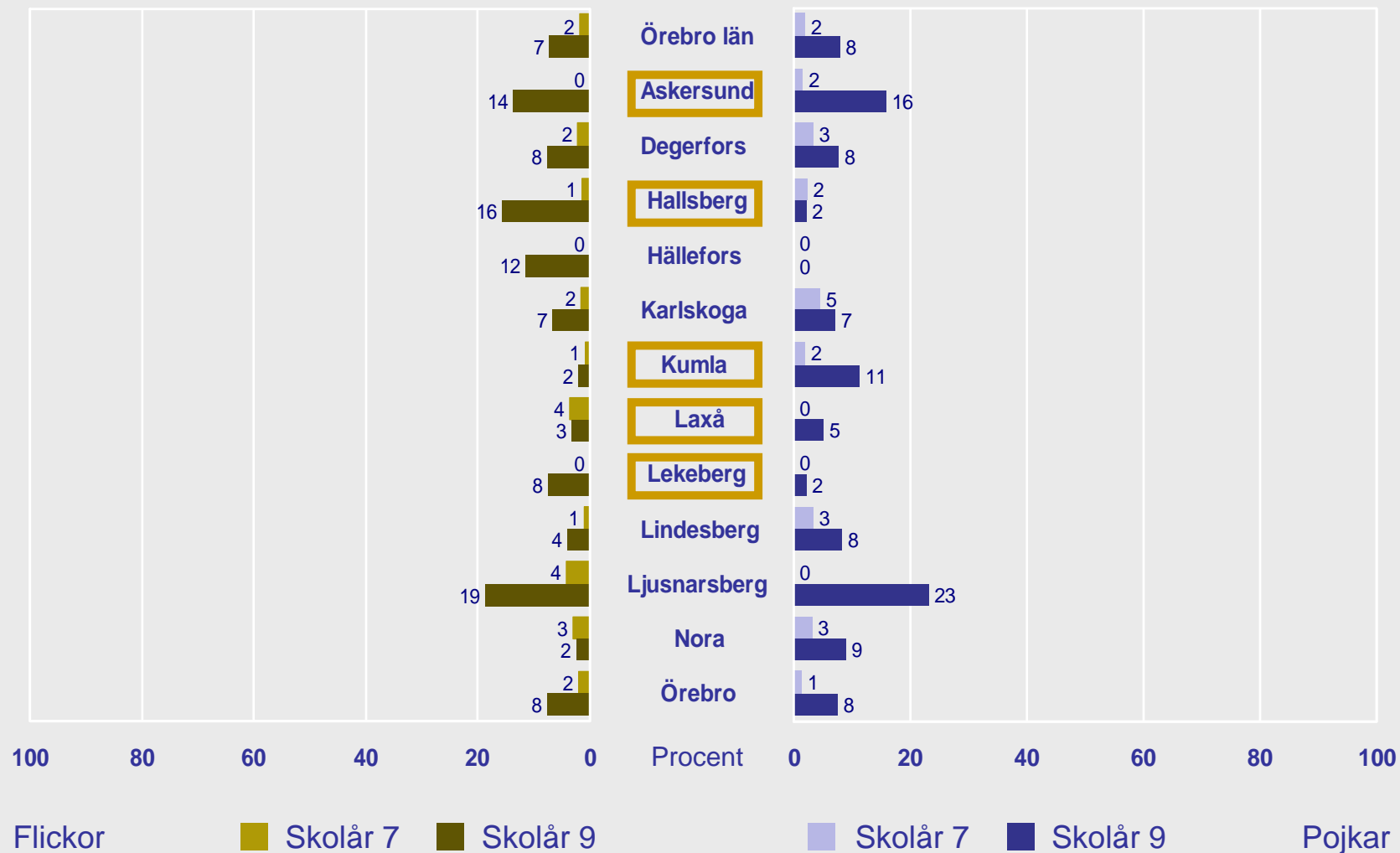
Andel elever som röker dagligen/ibland

Liv & hälsa ung i Örebro län 2005–2009

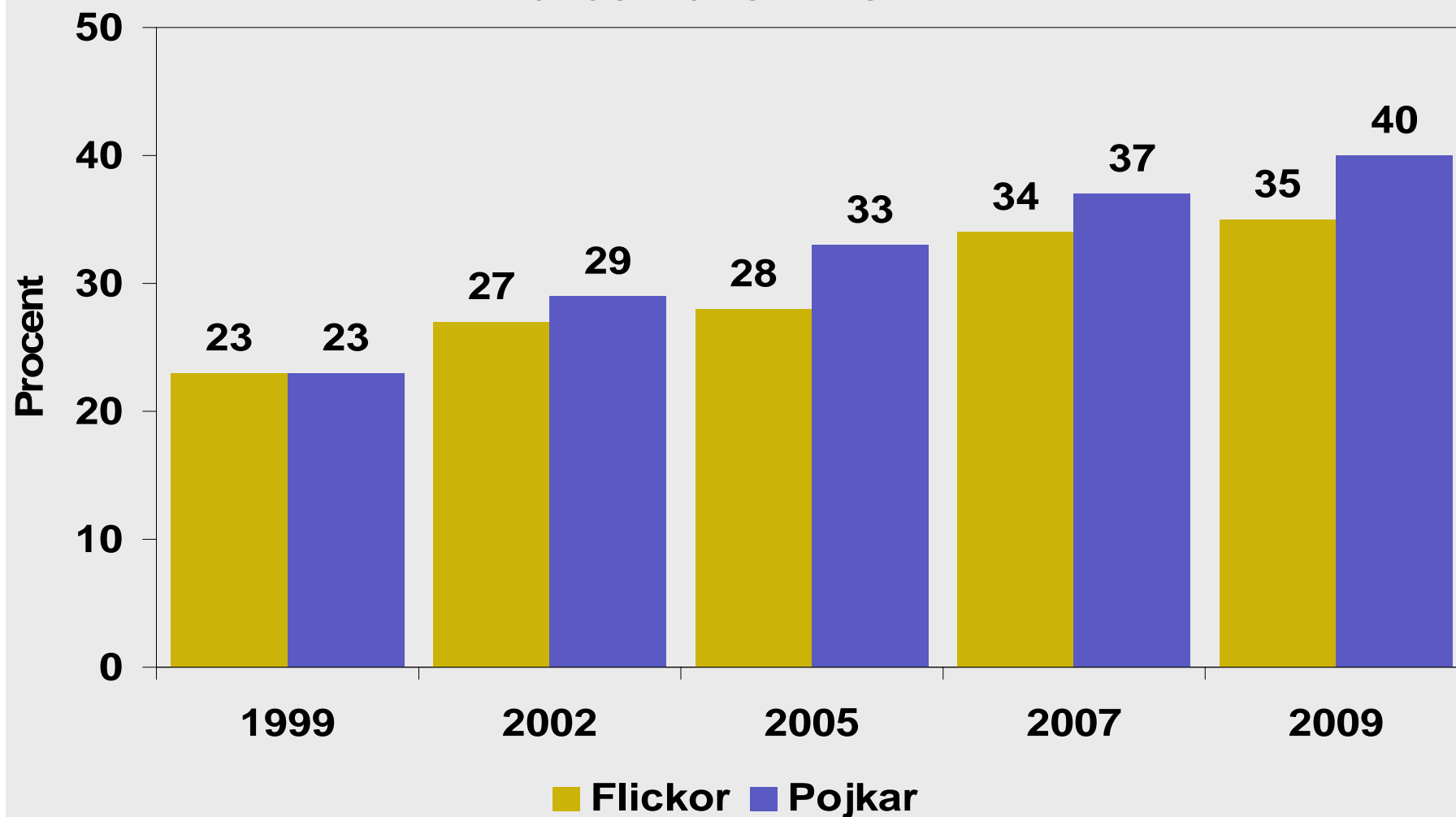

Andel som röker dagligen

Liv & hälsa ung 2009 skolar 7 och 9

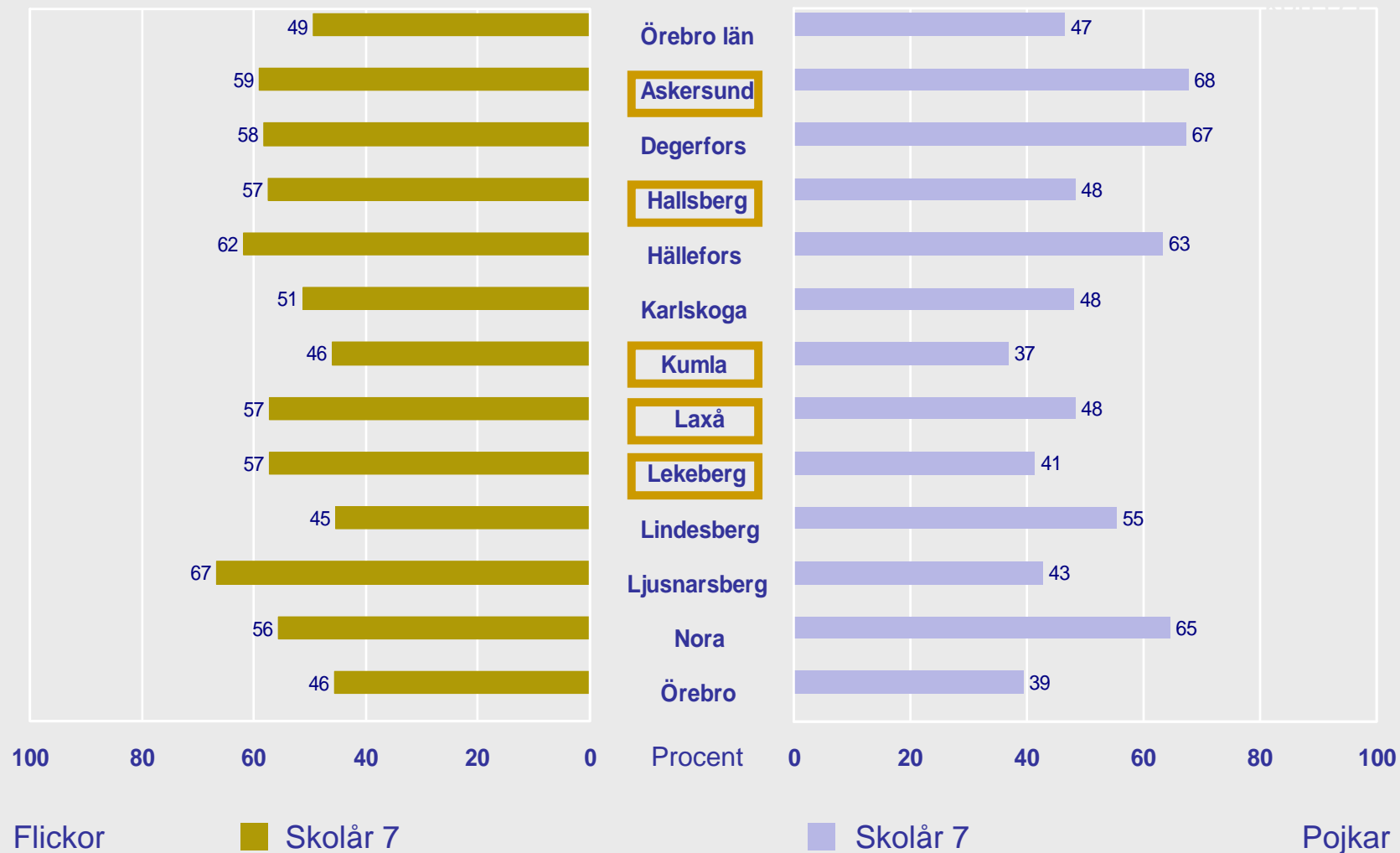

Andel elever i nian som inte druckit alkohol under vårterminen

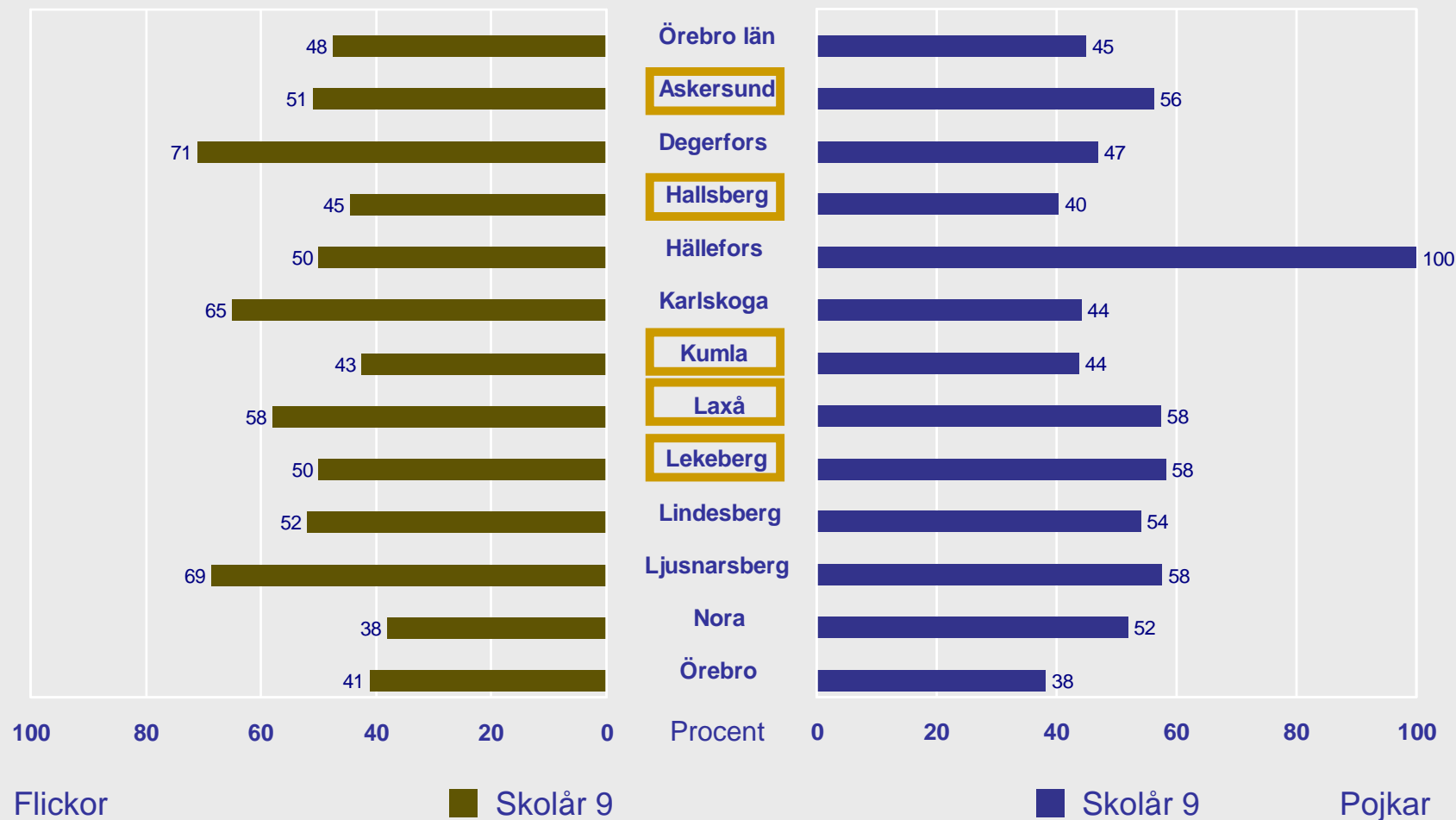
Andel som druckit alkohol minst en gång

Liv & hälsa ung 2009 skolår 7

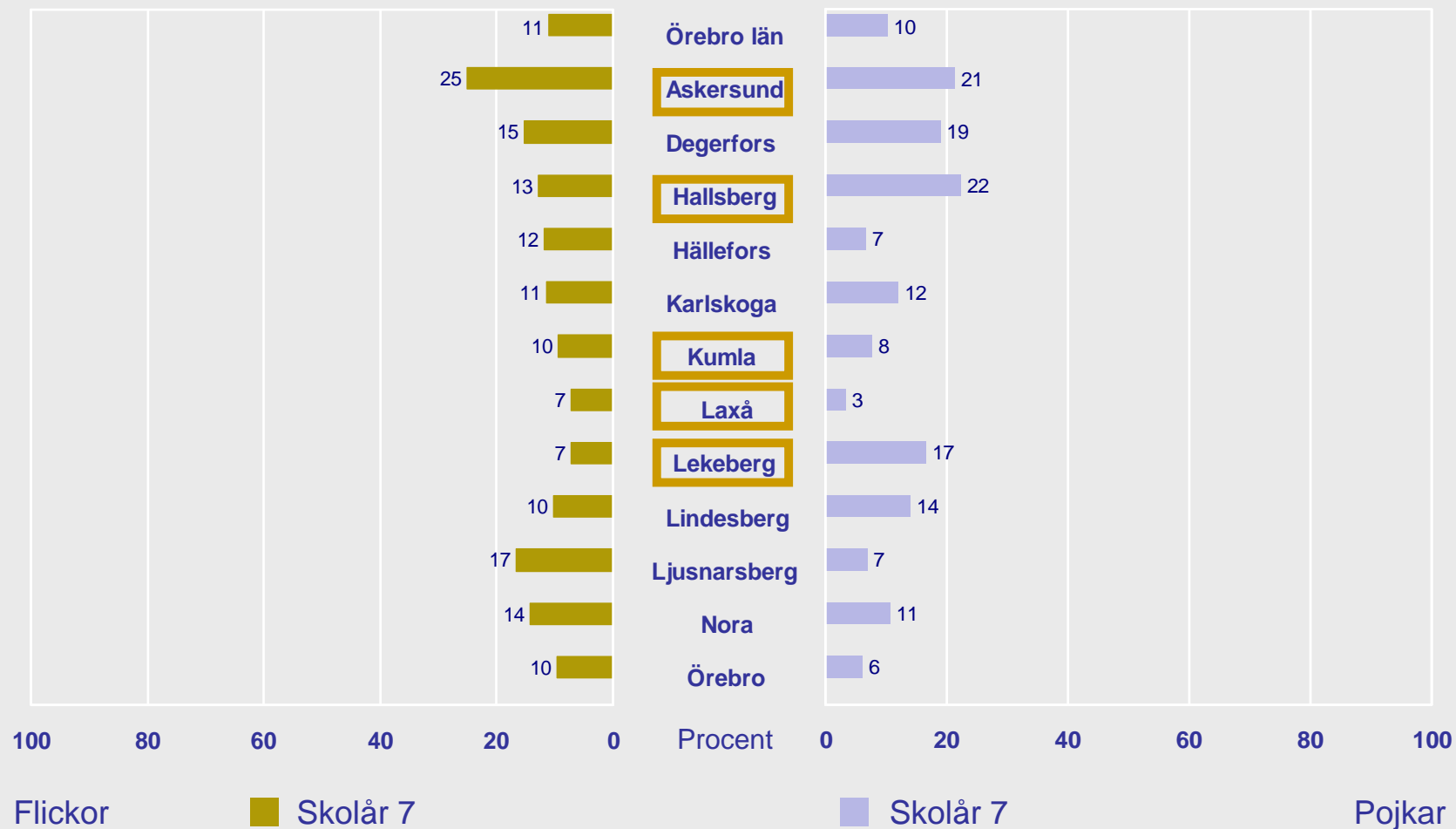
Andel som under vårterminen har druckit alkohol minst en gång

Liv & hälsa ung 2009 skolår 9

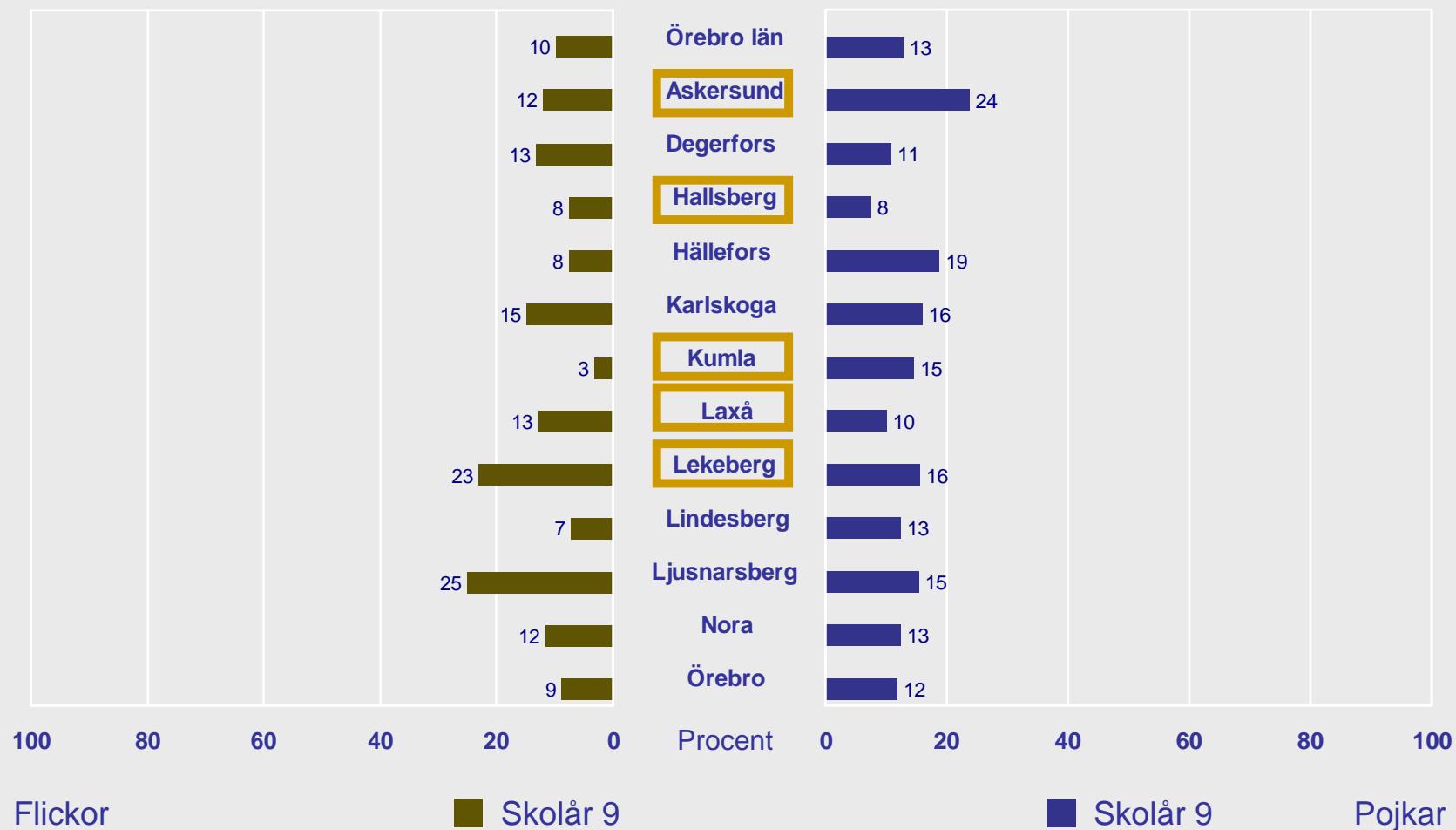
Andel som någon gång druckit så mycket alkohol att de känt sig fulla

Liv & hälsa ung 2009 skolår 7

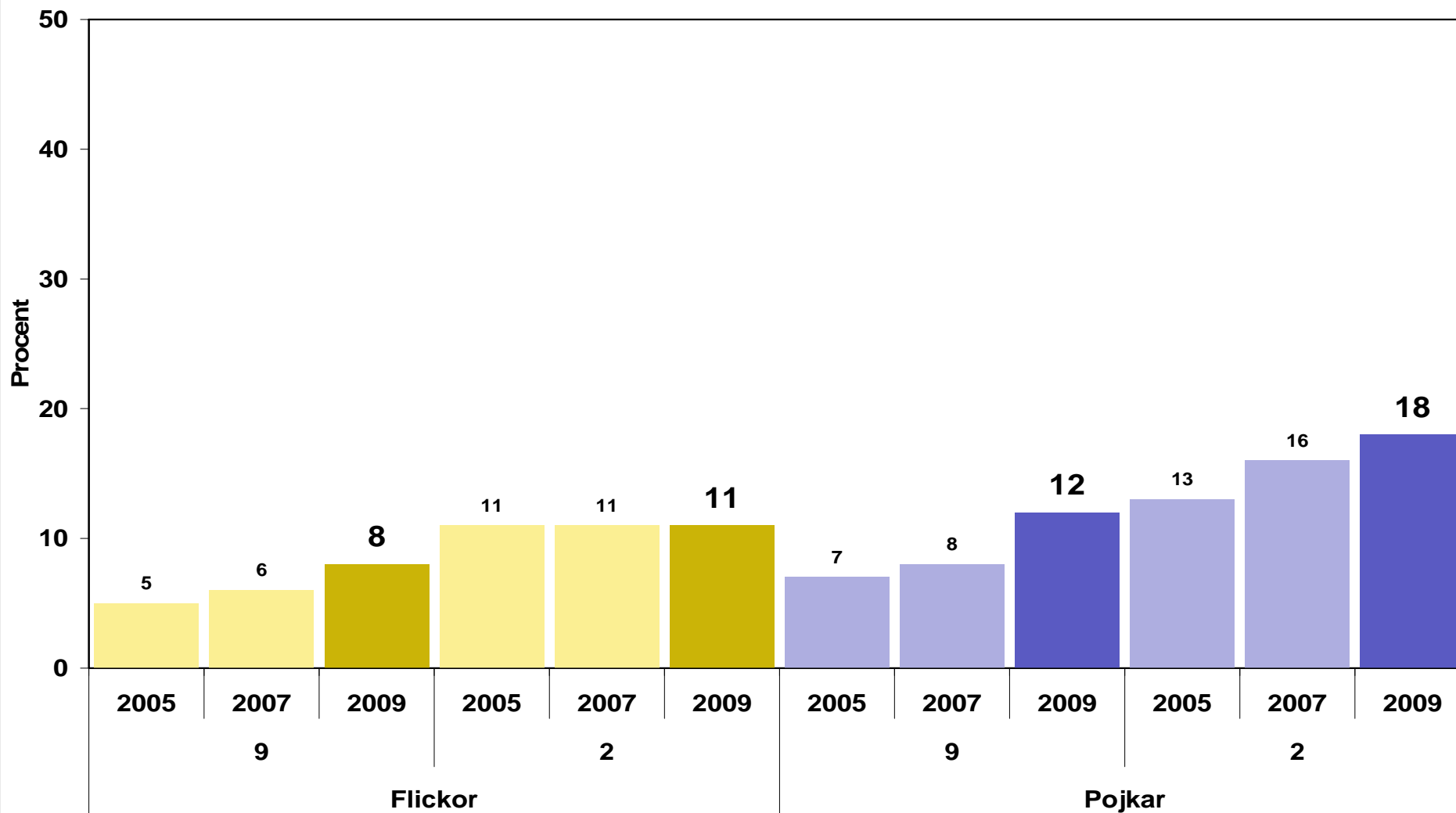
Andel som under de senaste 12 månaderna druckit så mycket alkohol att de känt sig berusade minst 2 gånger/månad

Liv & hälsa ung 2009 skolår 9

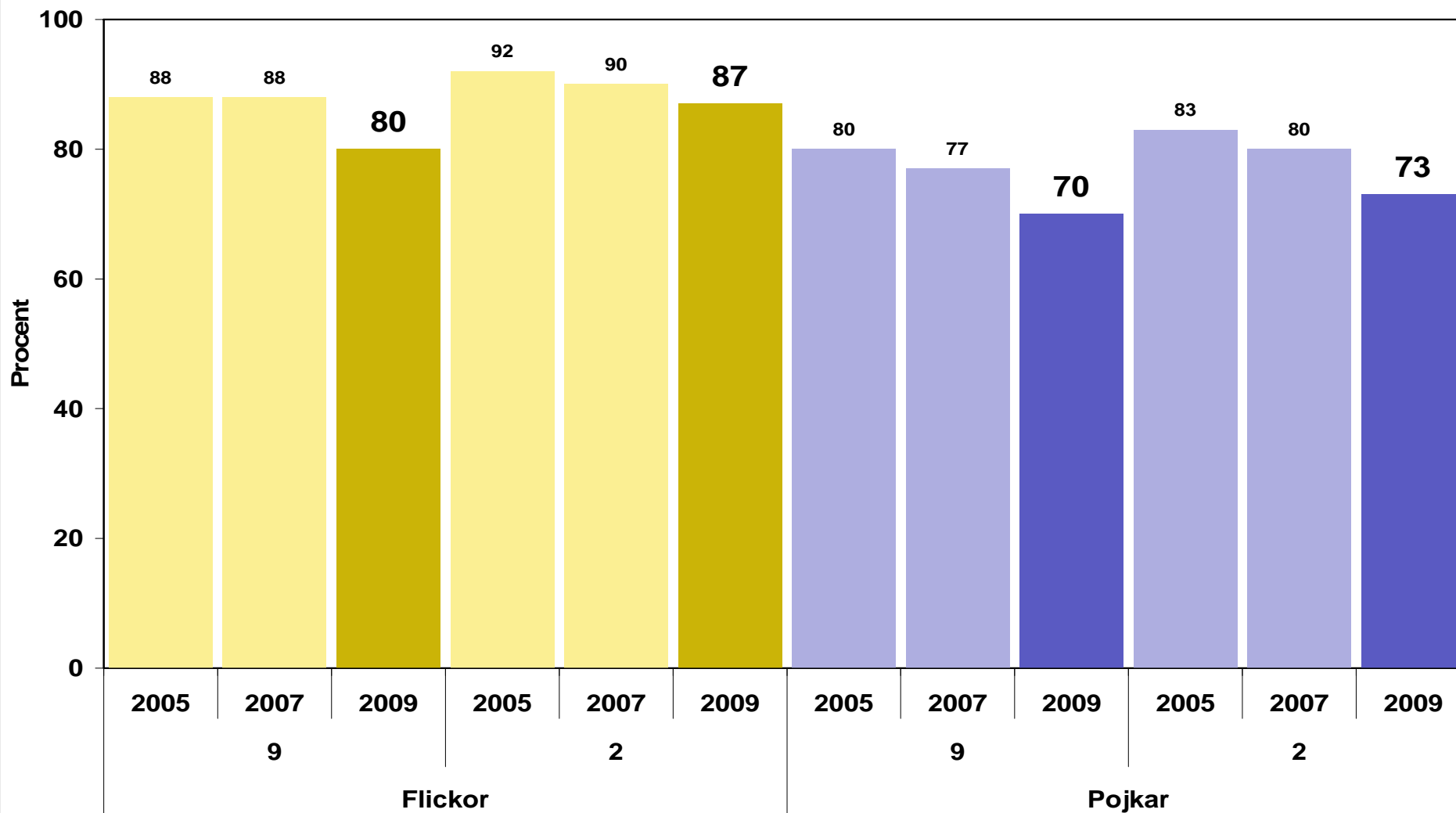
Andel elever som någon gång använt narkotika

Liv & hälsa ung i Örebro län 2005–2009

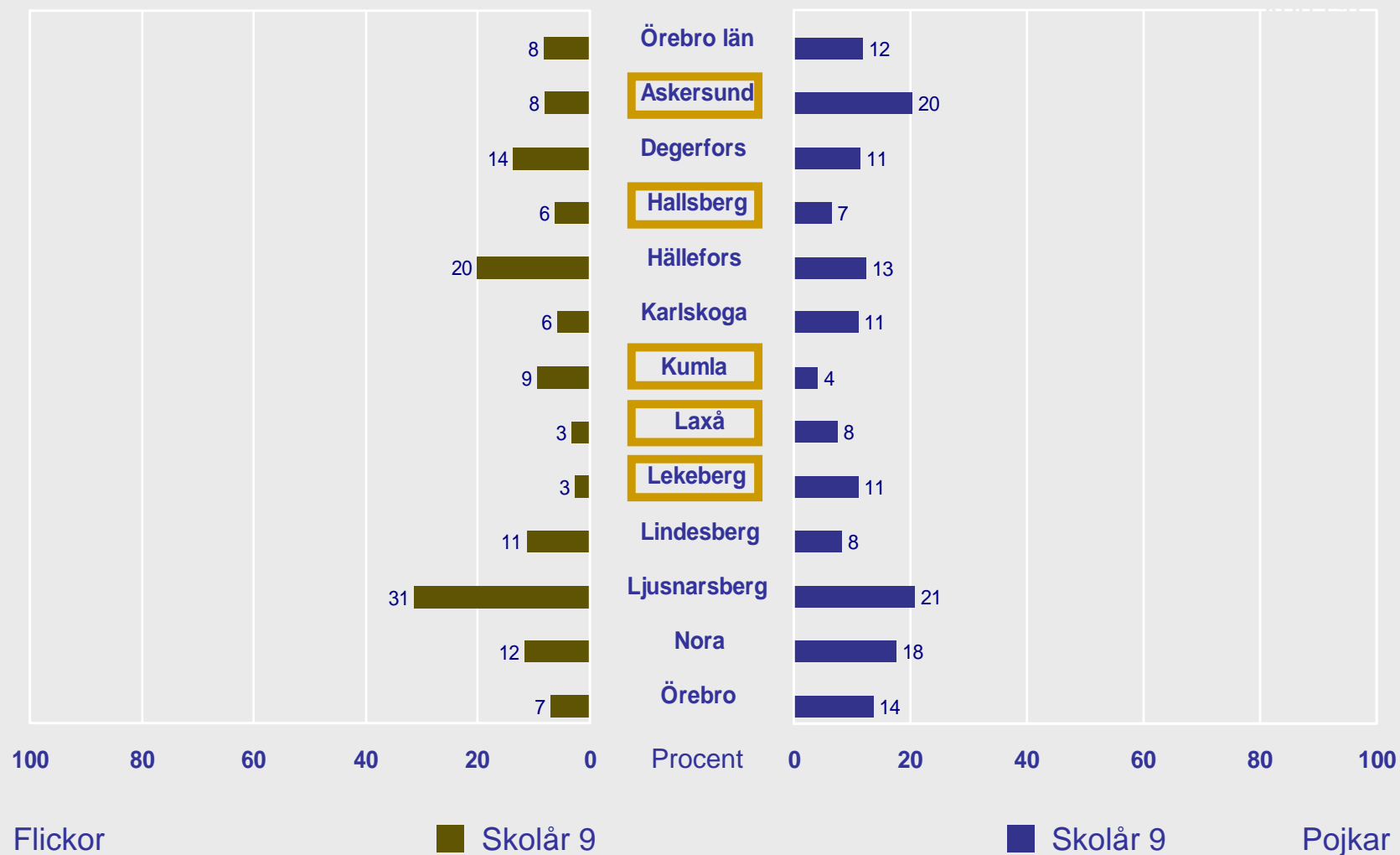
Andel elever som tycker det är bra att narkotika är olagligt

Liv & hälsa ung i Örebro län 2005–2009

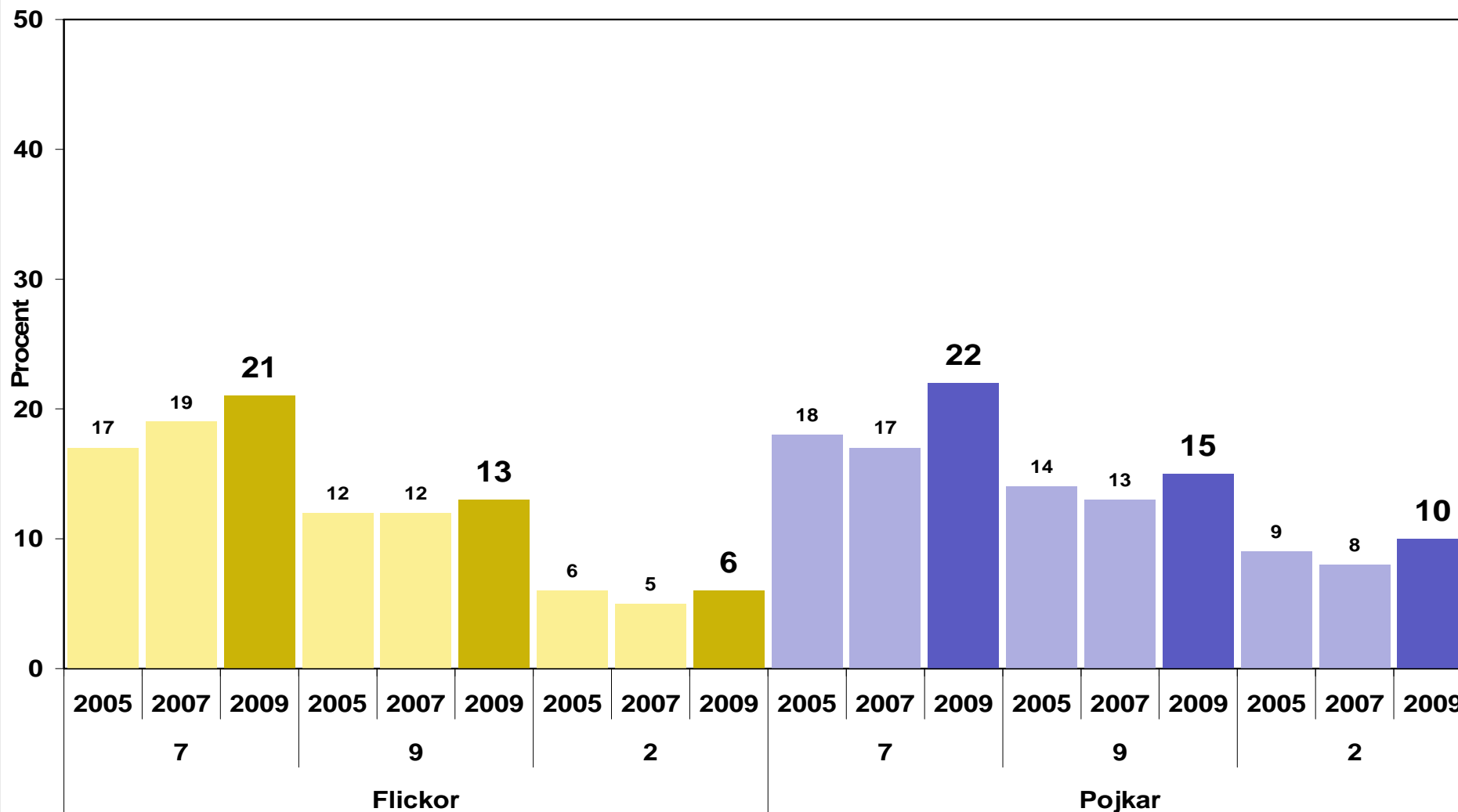
Andel som någon gång använt narkotika

Liv & hälsa ung 2009 skolar 9

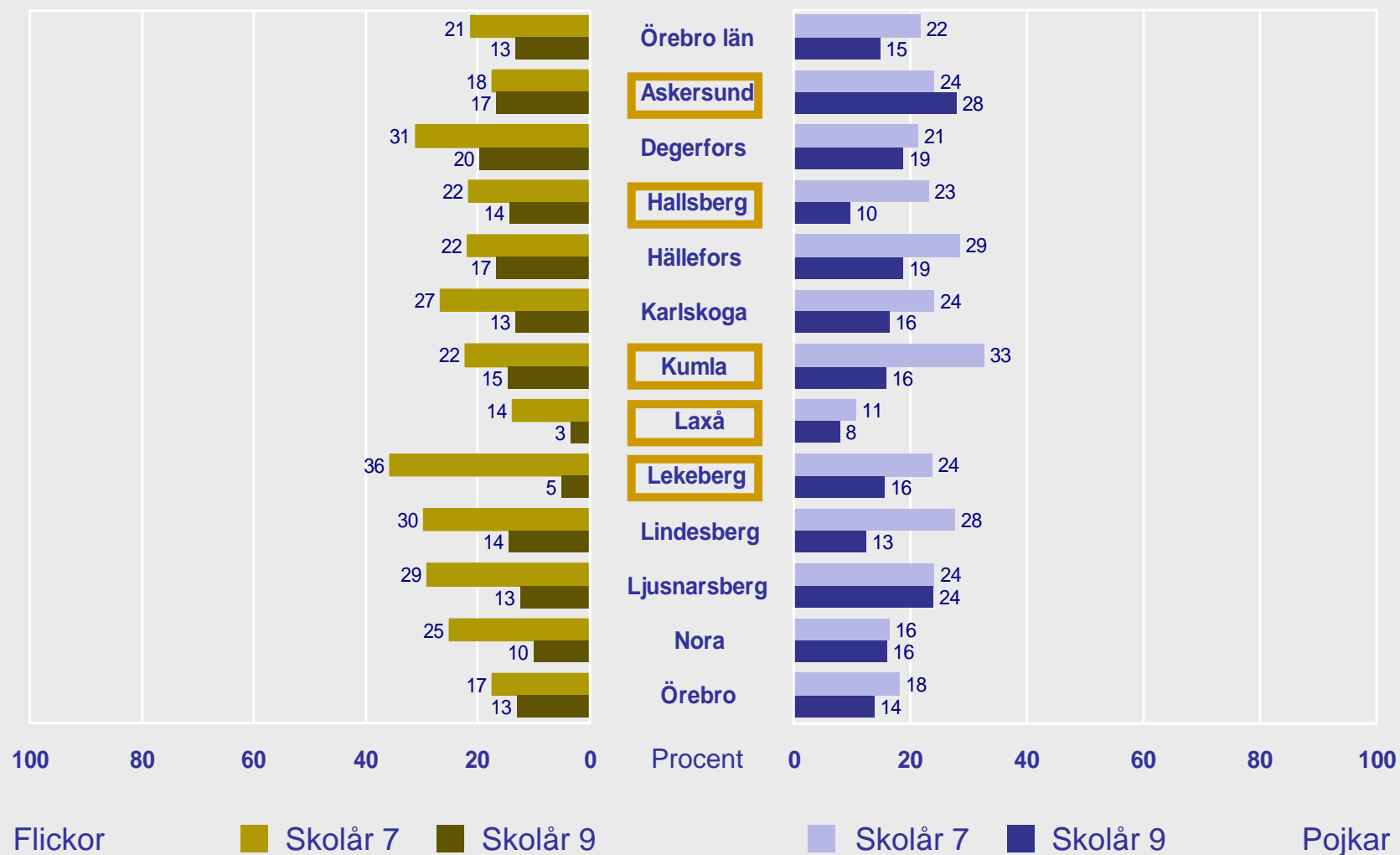
Andel som blivit mobbade minst en gång under vårterminen

Liv & hälsa ung i Örebro län 2005–2009

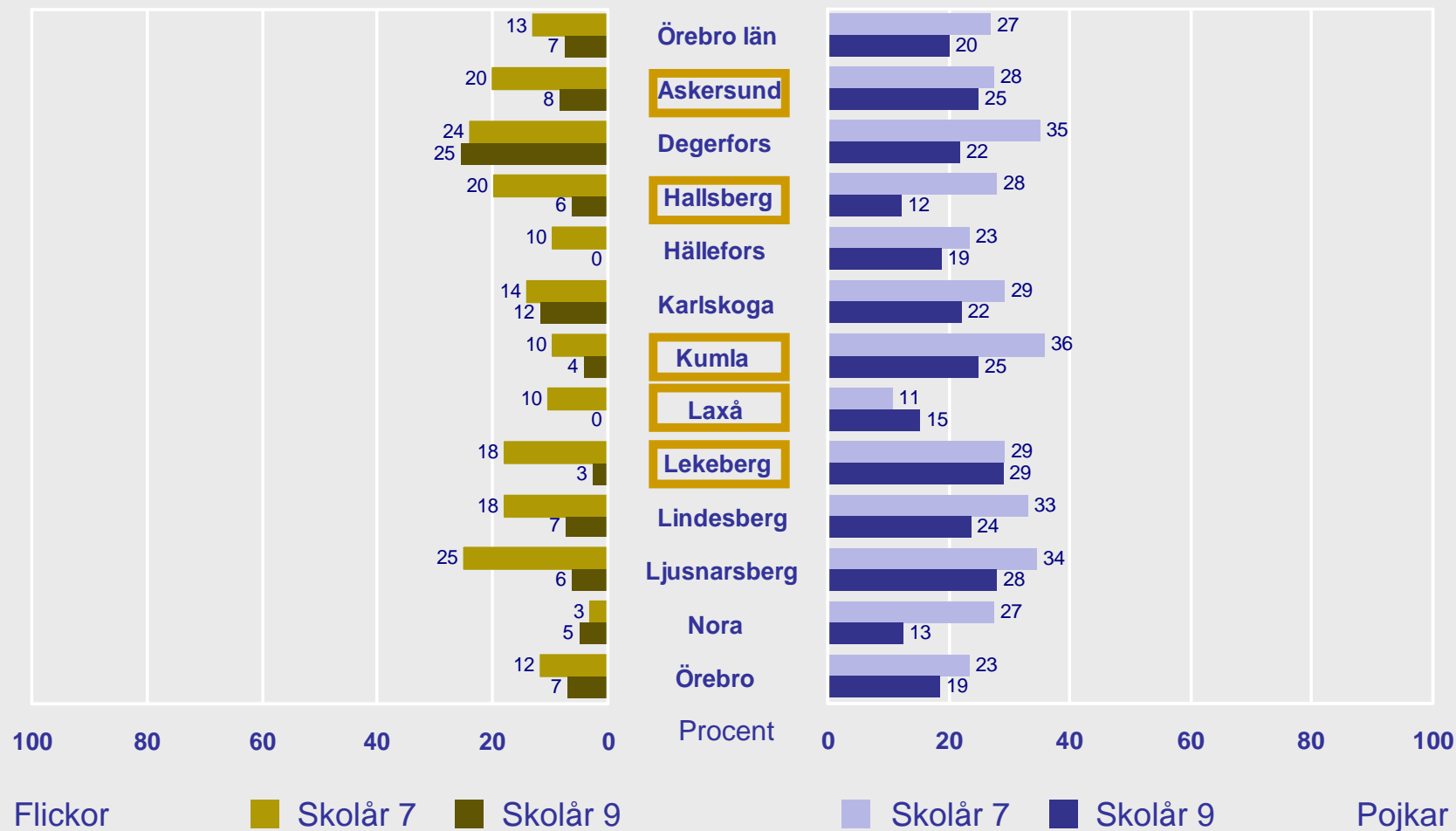
Andel som blivit mobbade minst en gång under vårterminen

Liv & hälsa ung 2009 skolar 7 och 9

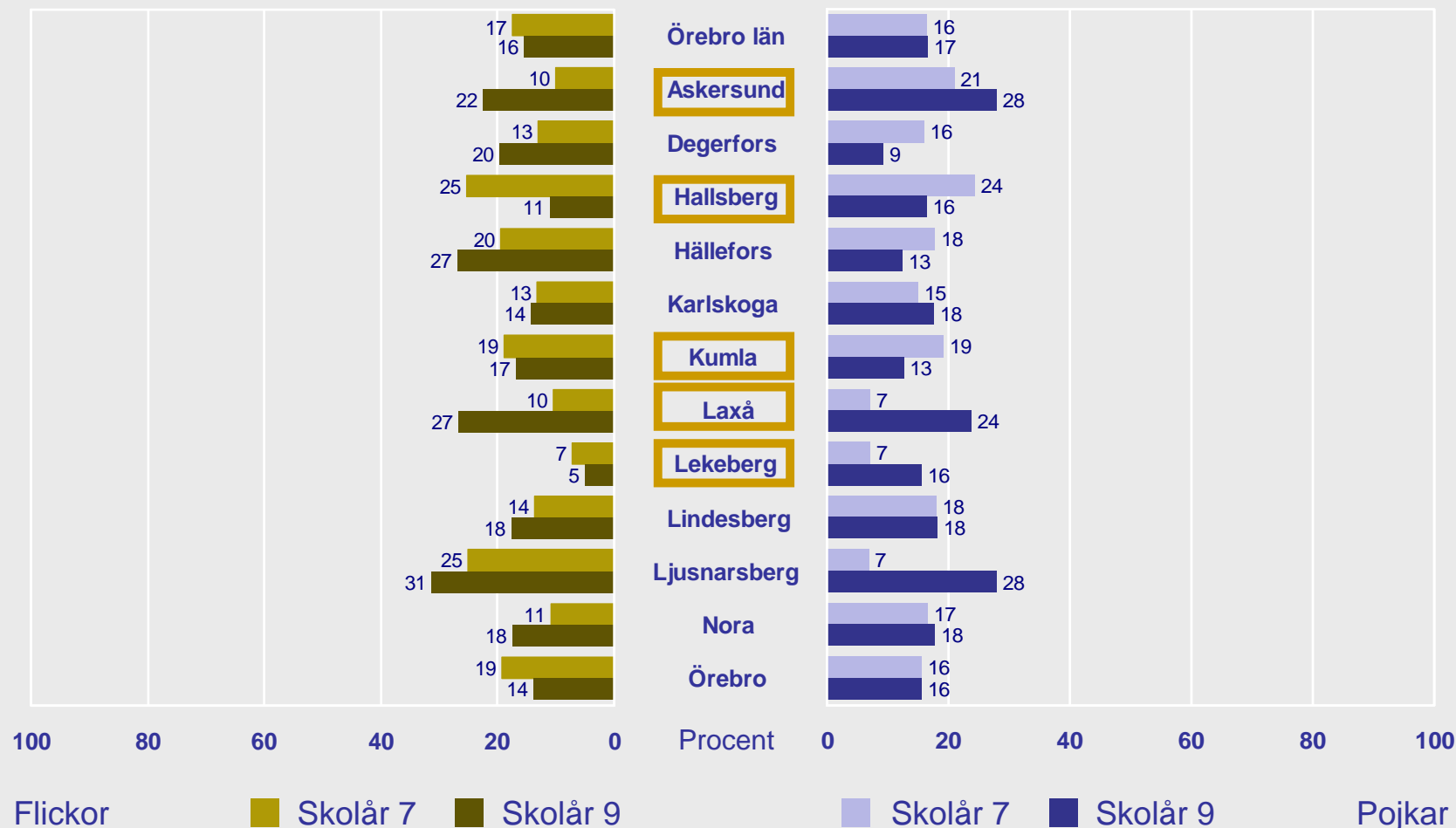
Andel som blivit utsatt för våld i skolan minst en gång under vårterminen

Liv & hälsa ung 2009 skolar 7 och 9

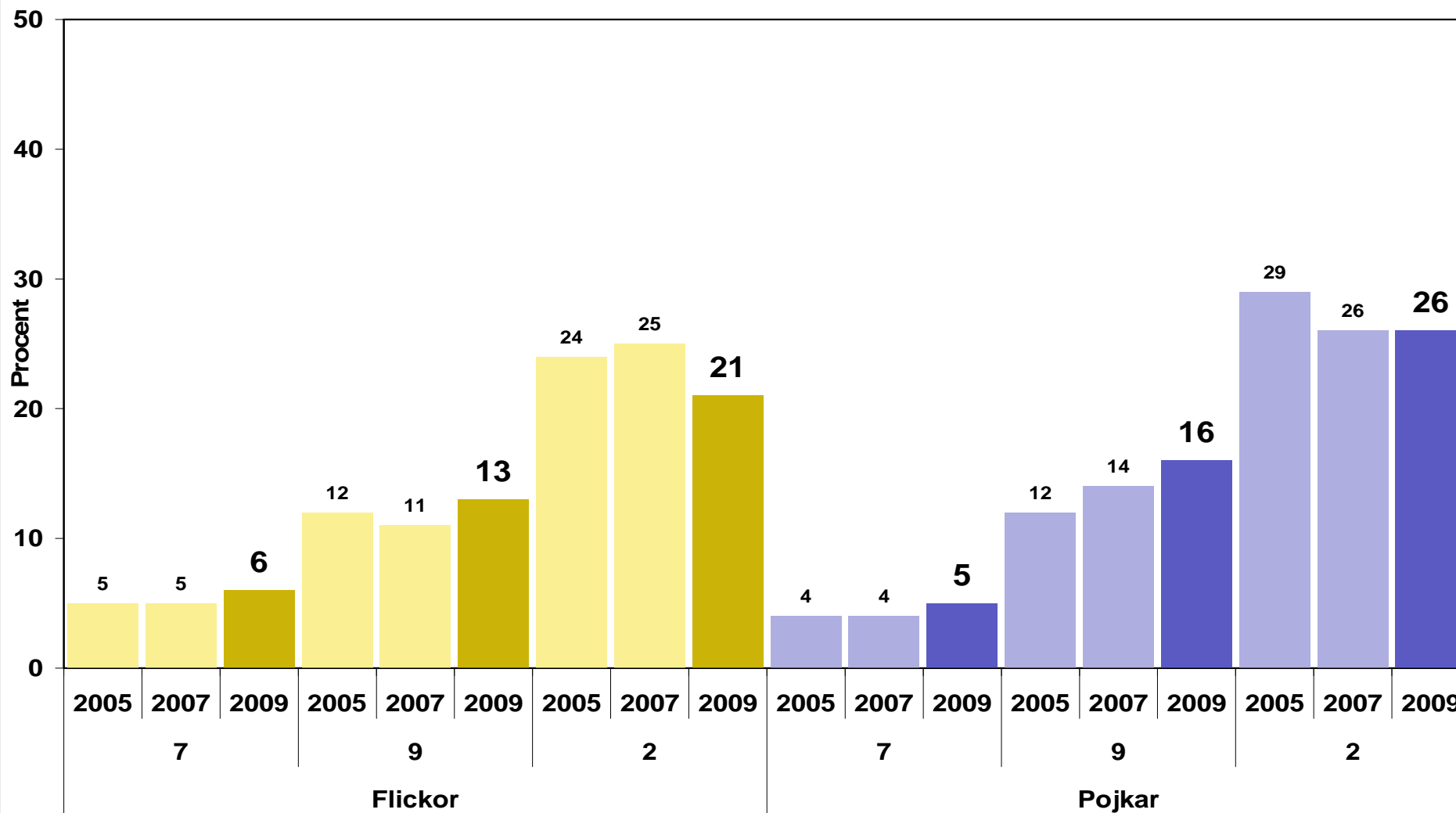
Andel som blivit kränkt eller illa behandlad av någon vuxen på skolan minst en gång under vårterminen

Liv & hälsa ung 2009 skolar 7 och 9

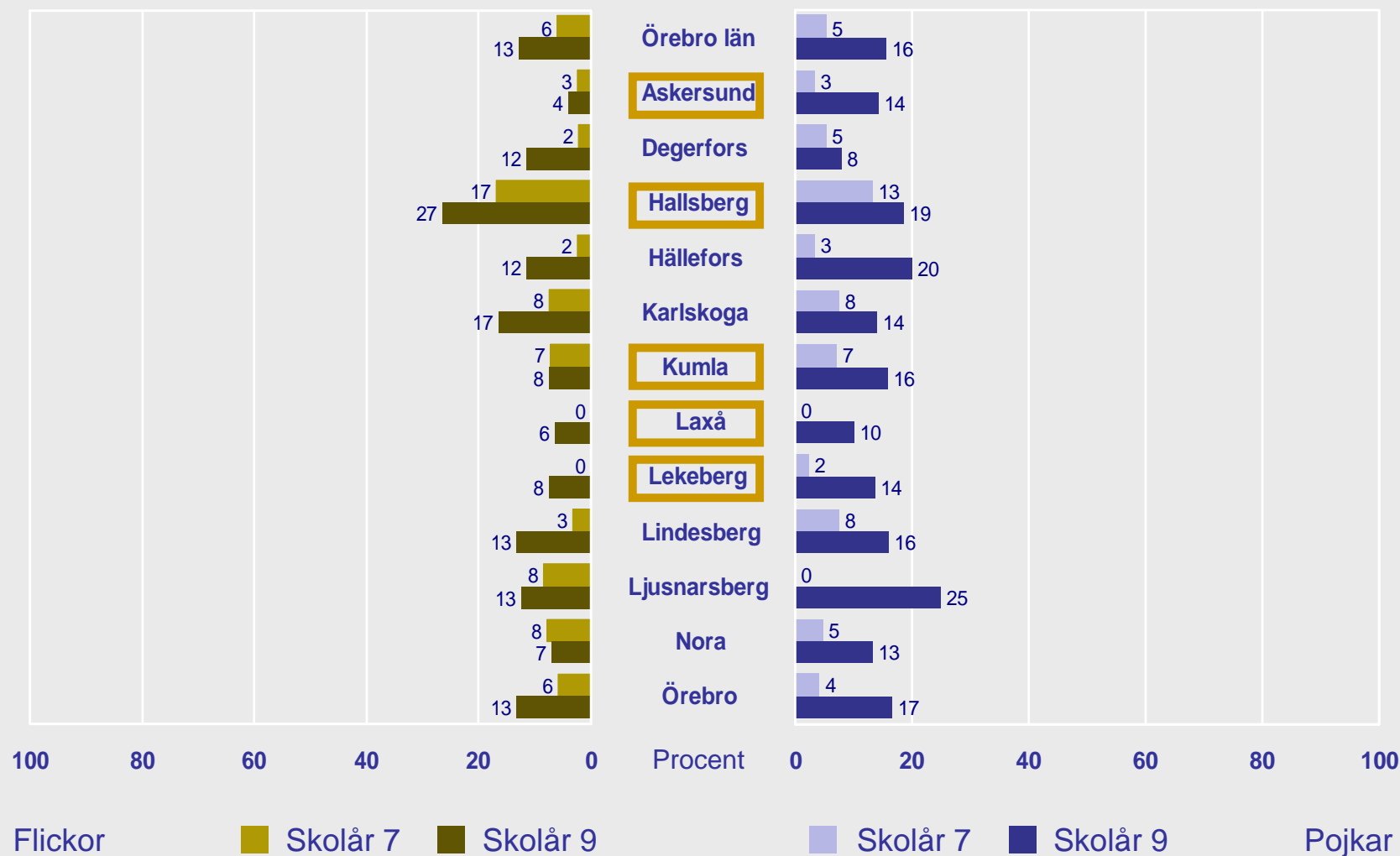
Andel som brukar skolka minst två gånger i månaden

Liv & hälsa ung i Örebro län 2005–2009

Andel som brukar skolka minst två gånger i månaden

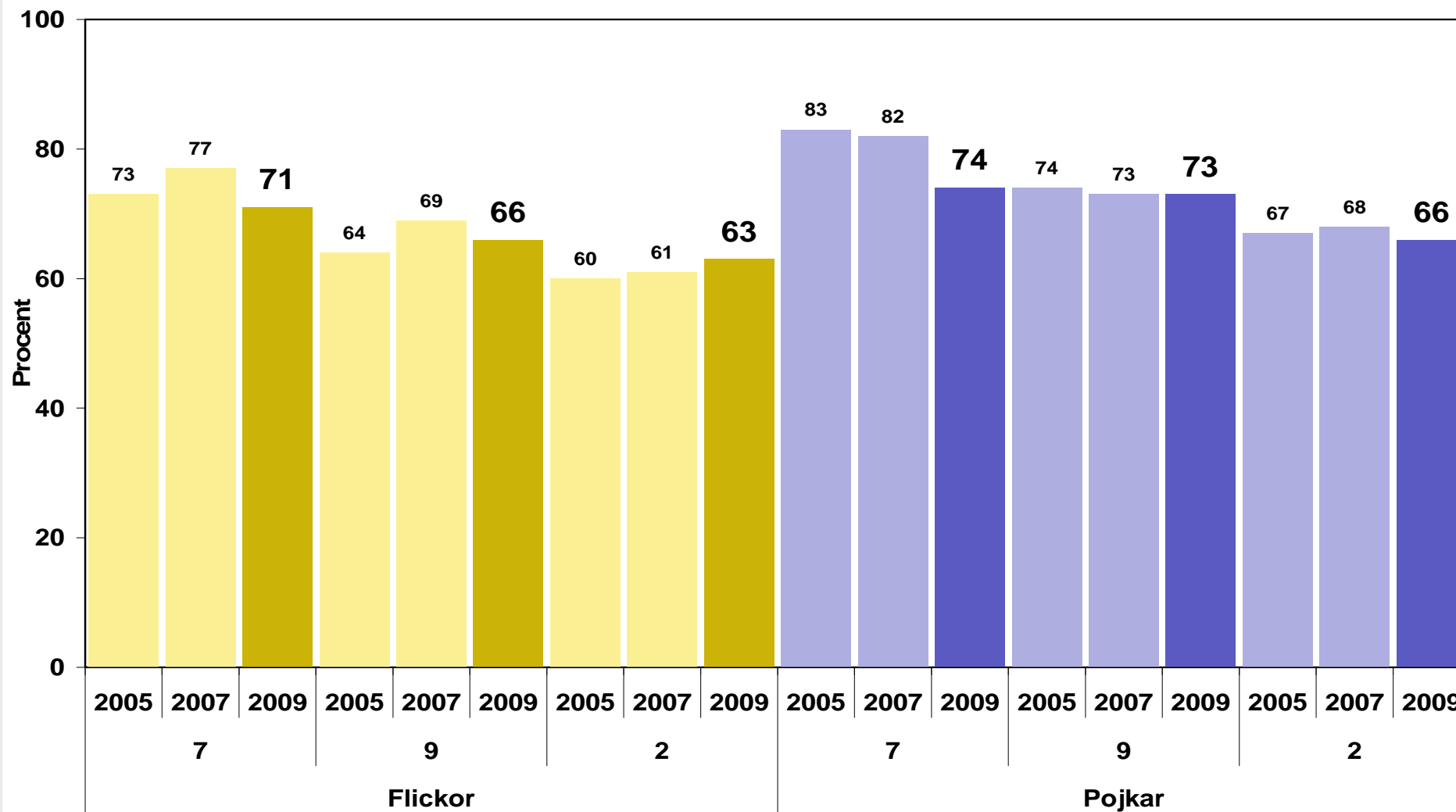
Liv & hälsa ung 2009 skolår 7 och 9

Några skyddsfaktorer

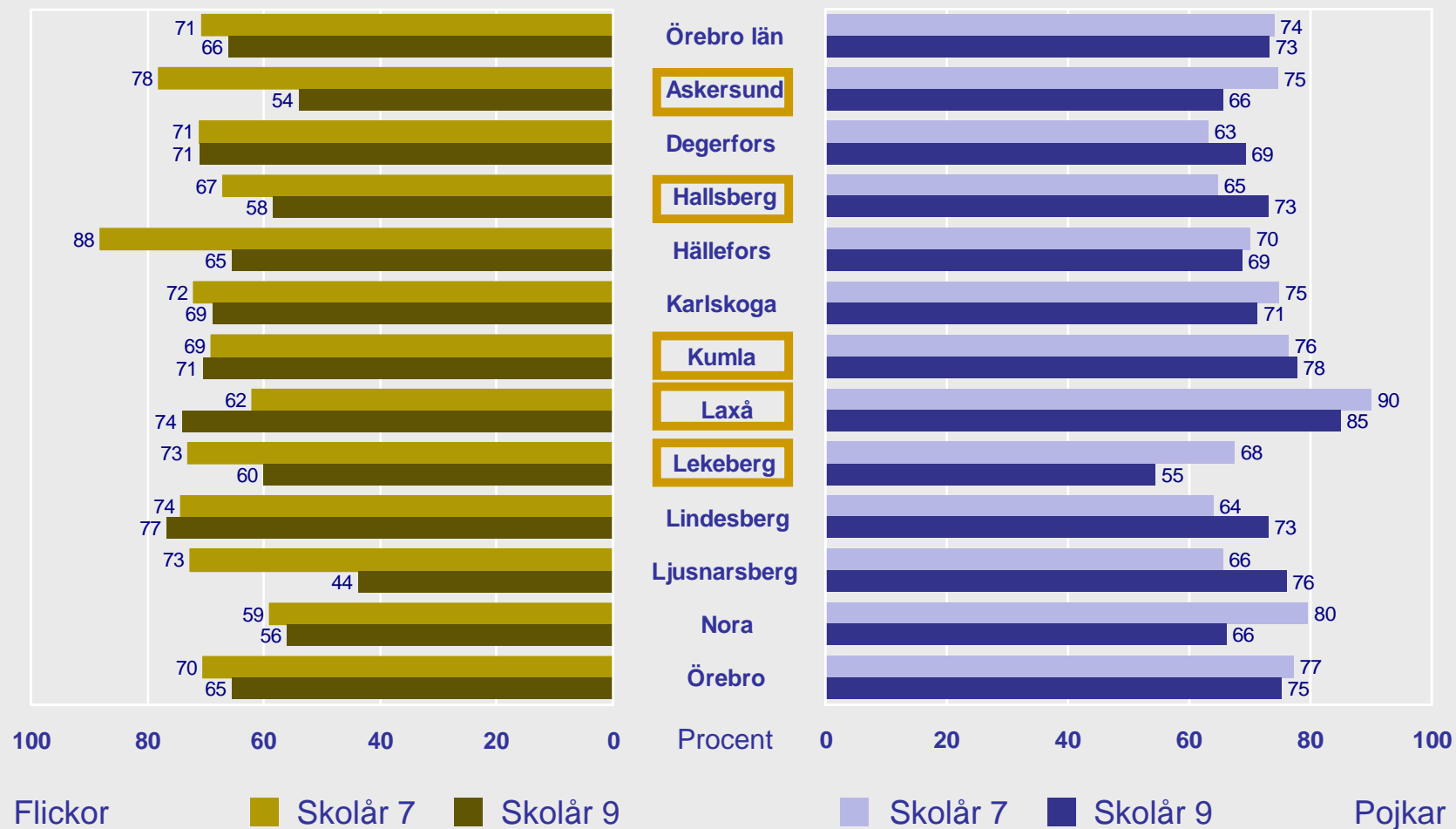
Andel elever som tränar mer än 30 minuter på fritiden minst 2 gånger per vecka

Liv & hälsa ung i Örebro län 2005–2009

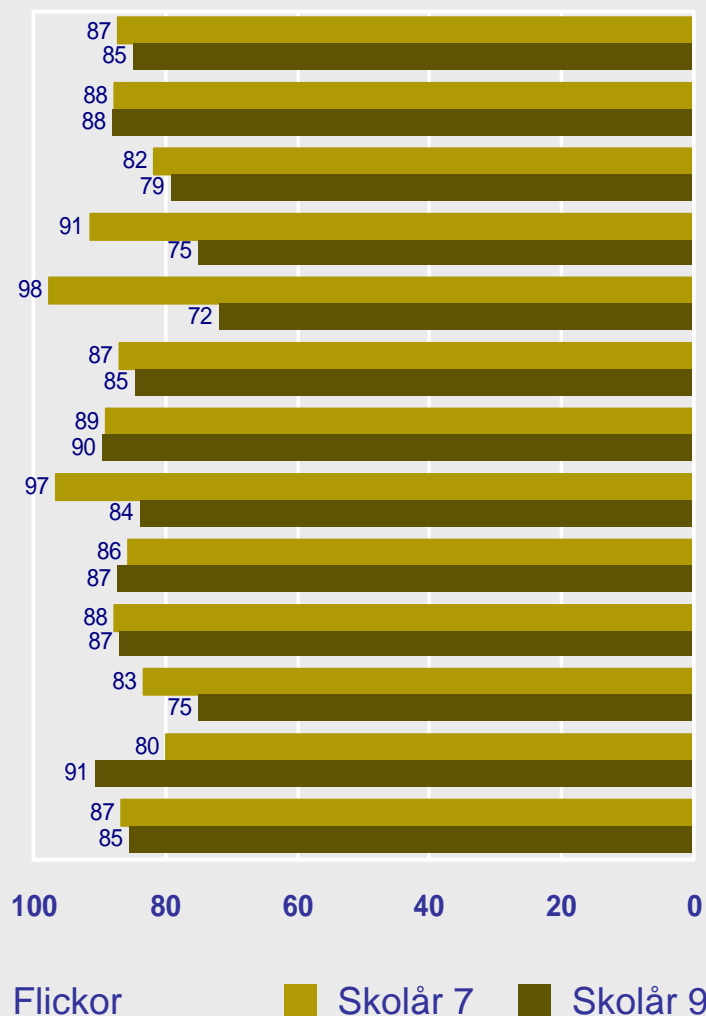
Andel som tränar mer än 30 minuter på sin fritid minst två gånger per vecka så att de blir andfådda/svettiga

Liv & hälsa ung 2009 skolar 7 och 9

Andel som känner att de kan lita på sina föräldrar när det verkligen gäller

Liv & hälsa ung 2009 skolor 7 och 9

Örebro län

Askersund

Degerfors

Hallsberg

Hällefors

Karlskoga

Kumla

Laxå

Lekeberg

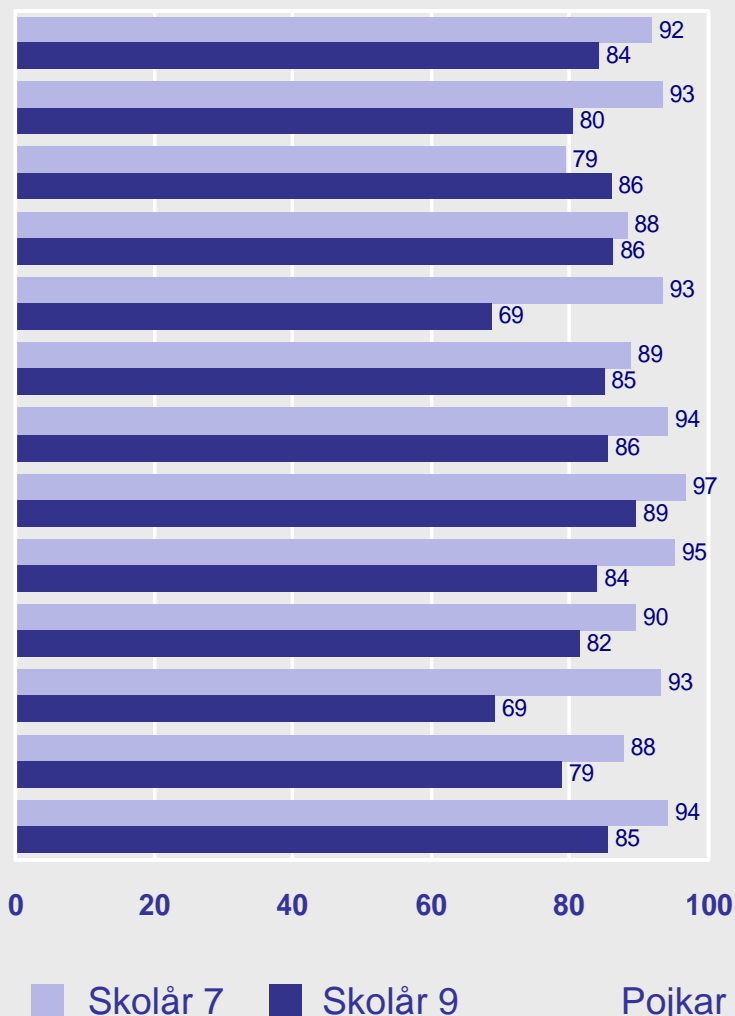
Lindesberg

Ljusnarsberg

Nora

Örebro

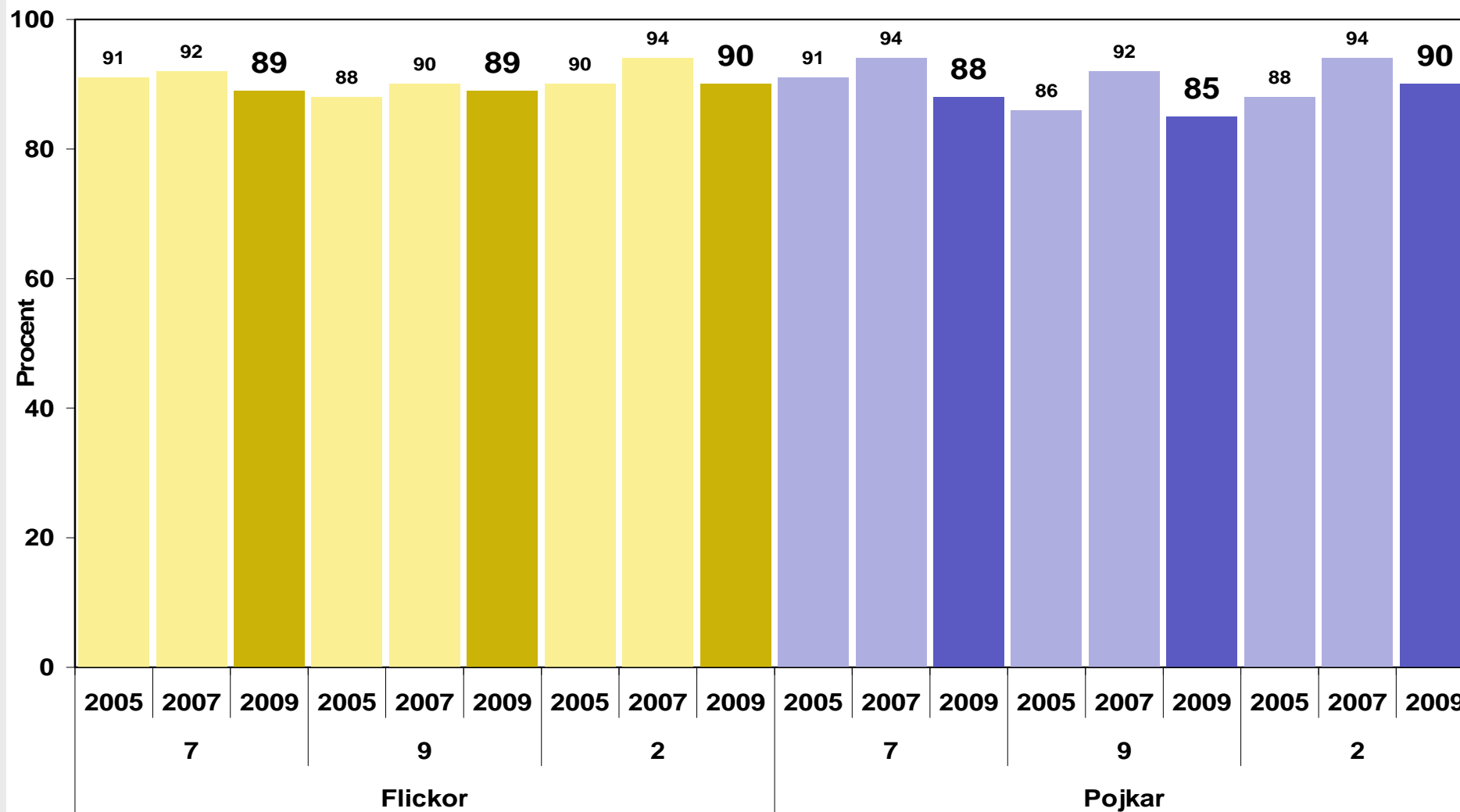
Procent

Pojkar

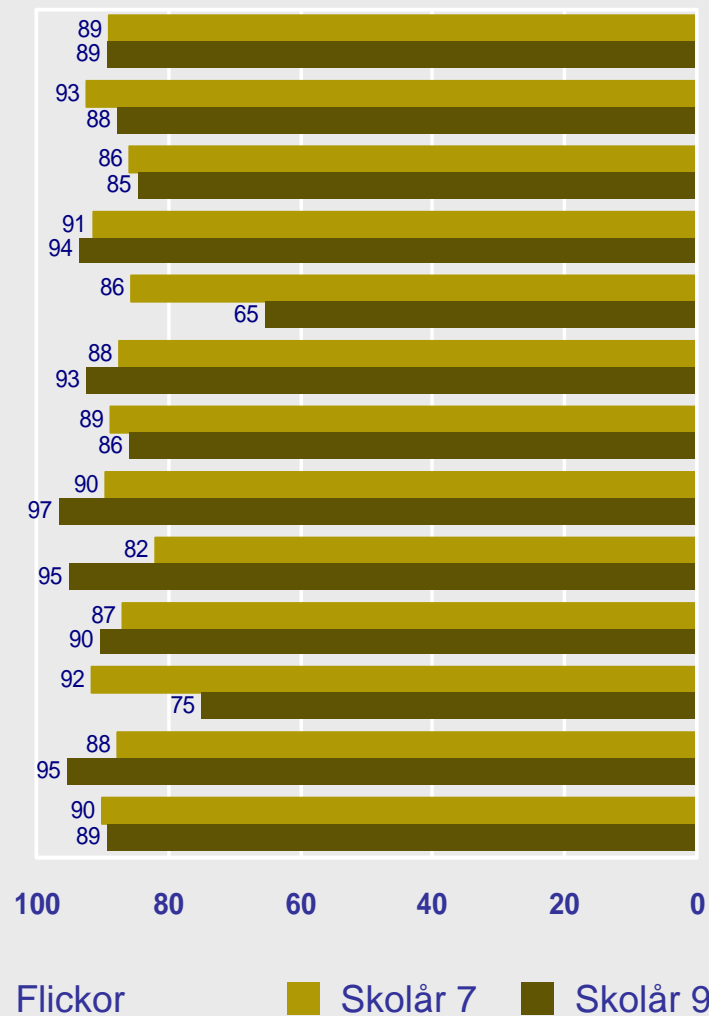
Andel elever som har kamrater i skolan som vill vara med dem

Liv & hälsa ung i Örebro län 2005–2009

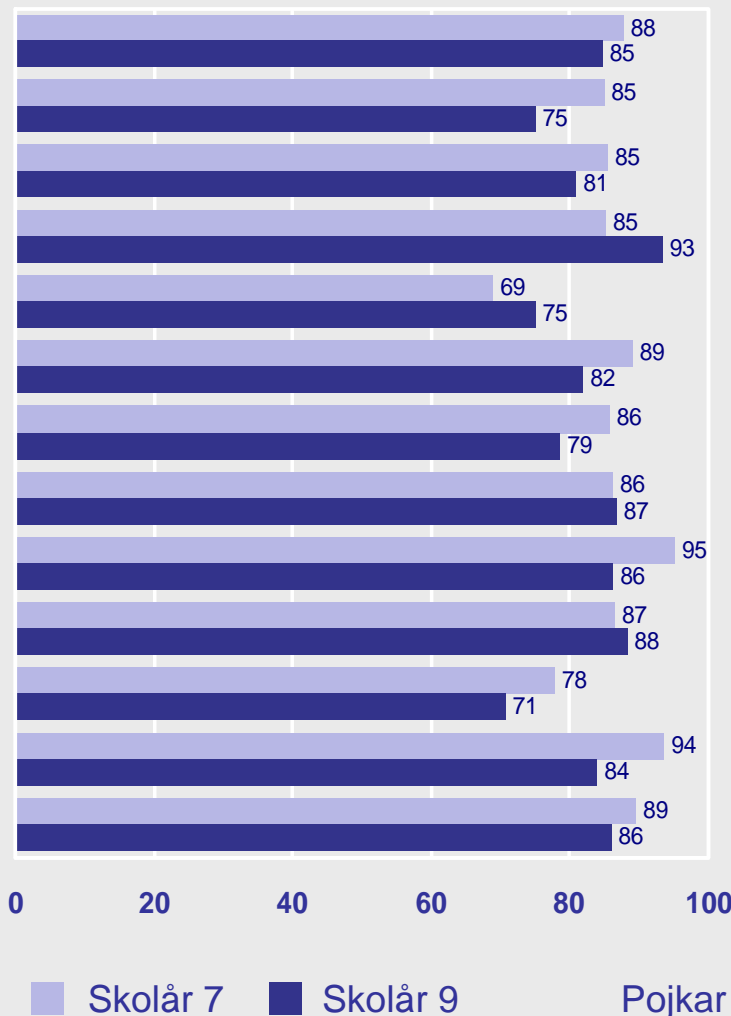

Andel som har kamrater i skolan som vill vara med dem

Liv & hälsa ung 2009 skolor 7 och 9

- Örebro län
- Askersund**
- Degerfors
- Hallsberg**
- Hällefors
- Karlskoga
- Kumla**
- Laxå**
- Lekeberg**
- Lindesberg
- Ljusnarsberg
- Nora
- Örebro

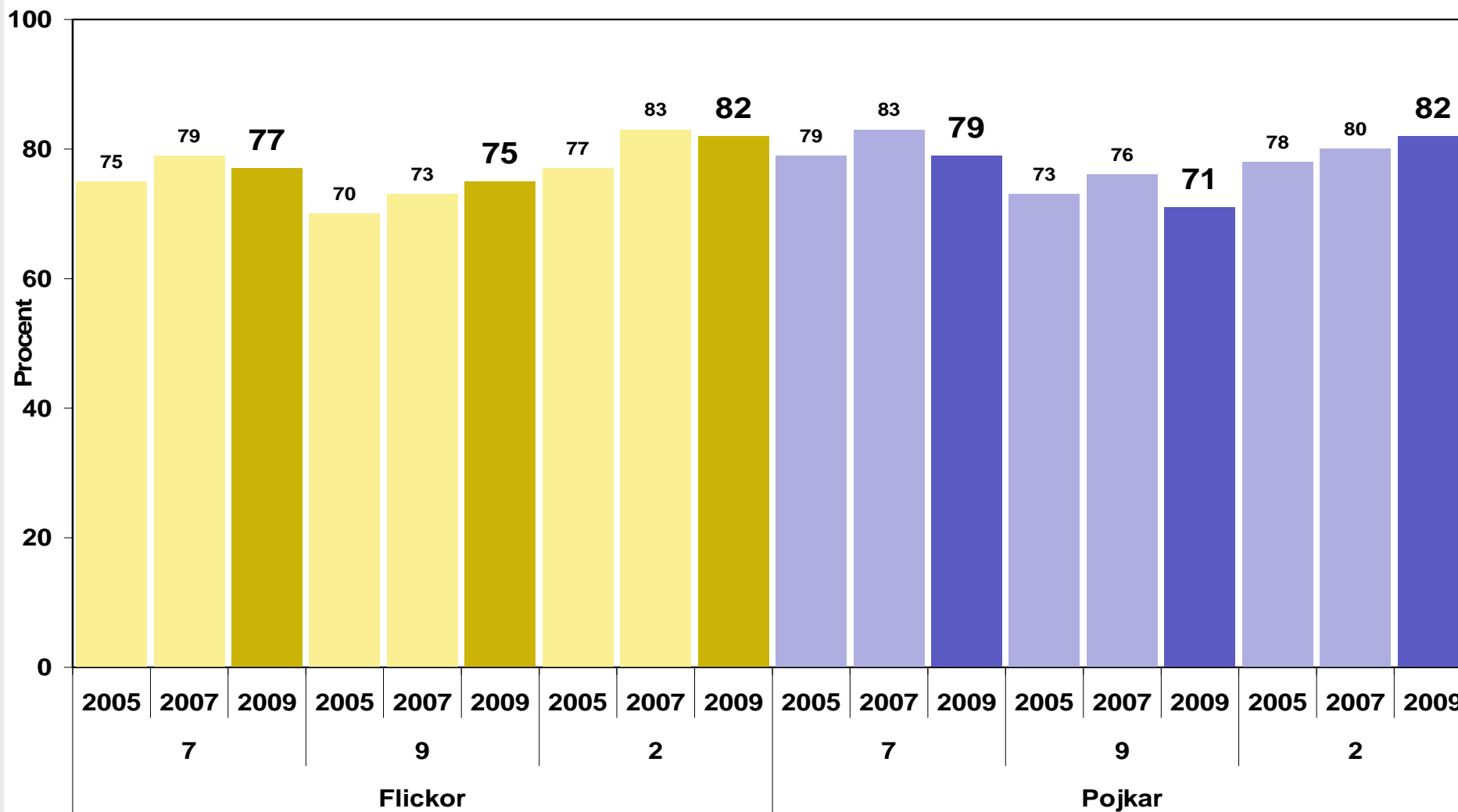

Procent

Pojkar

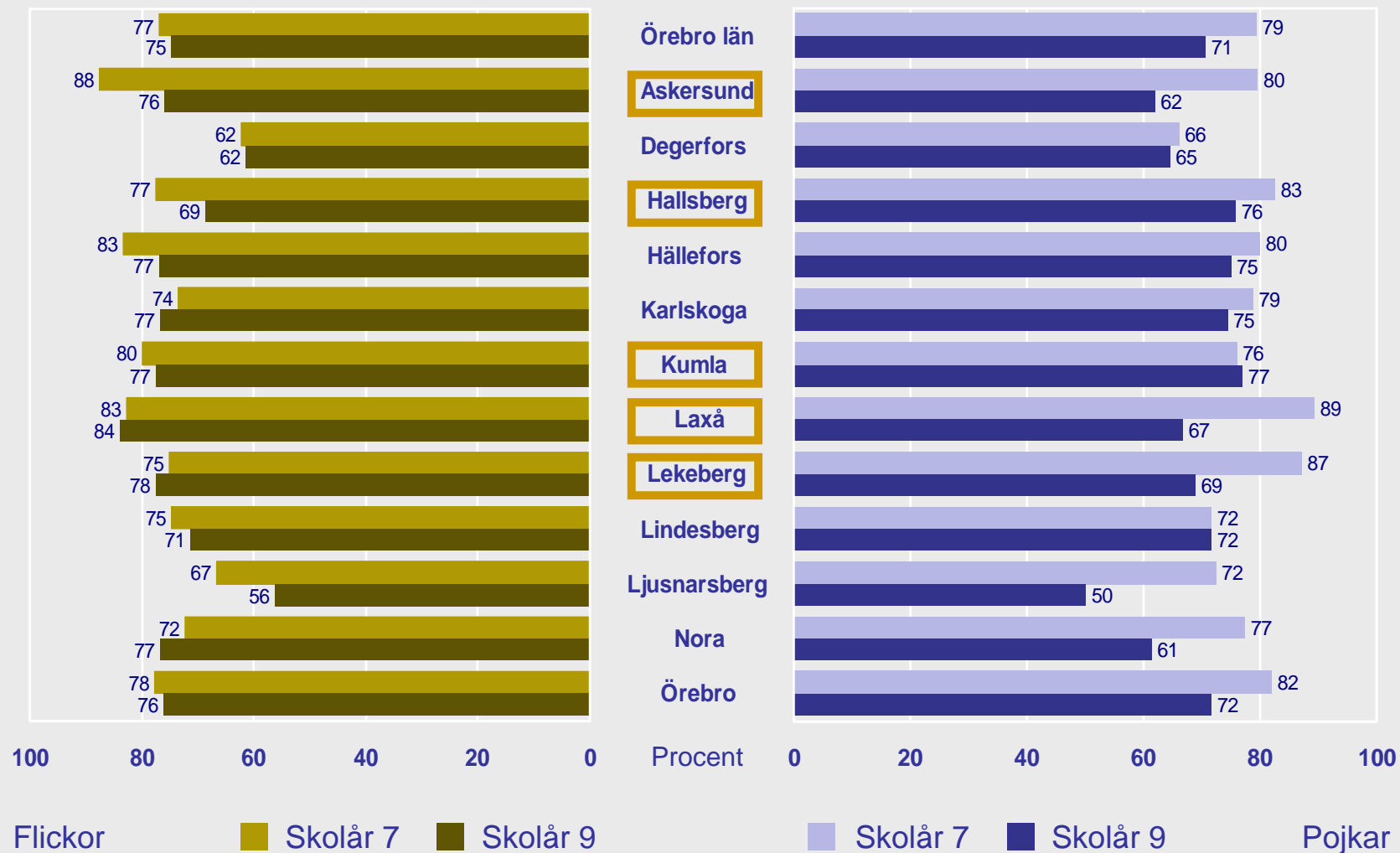
Andel elever som trivs ganska/mycket bra i skolan

Liv & hälsa ung i Örebro län 2005–2009

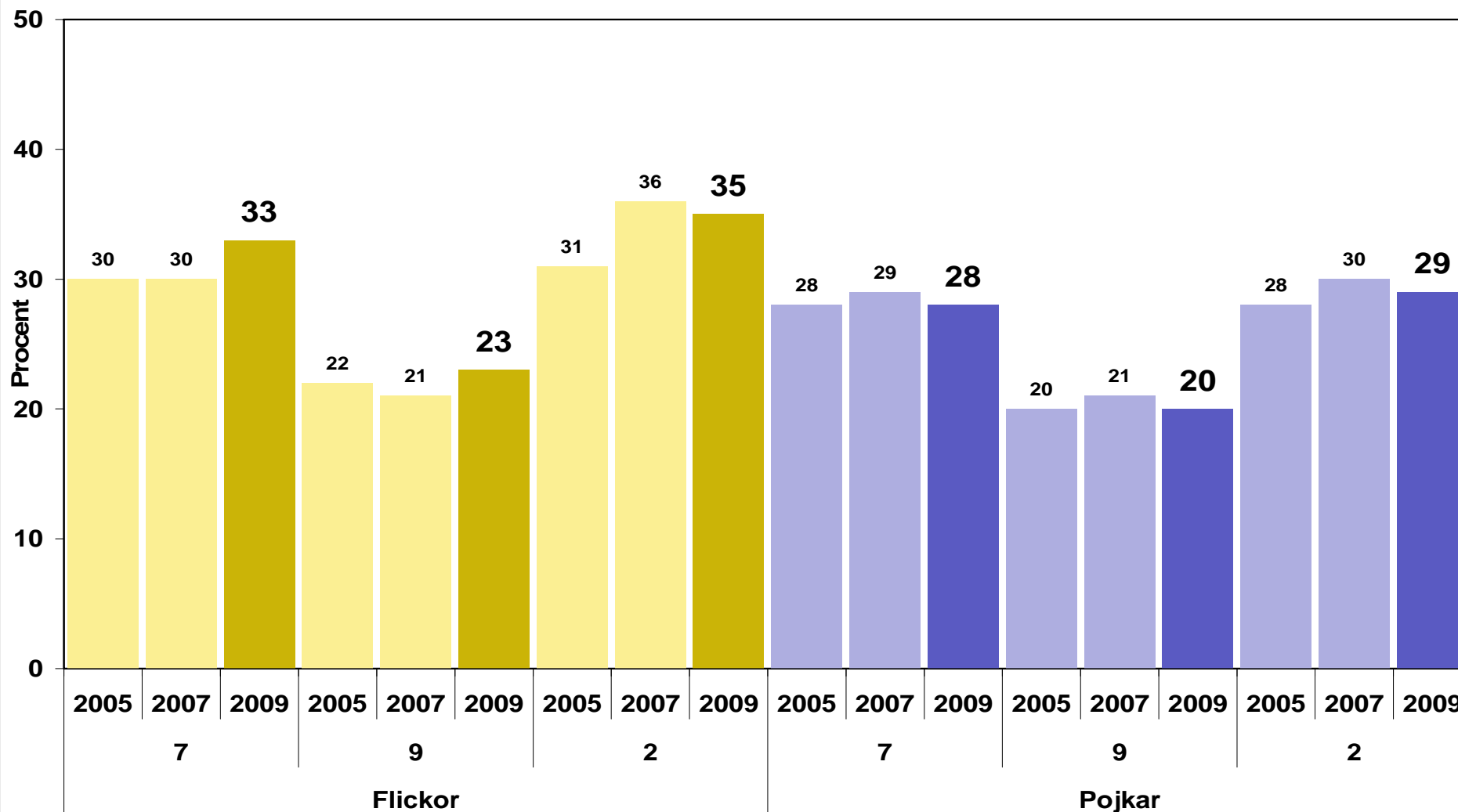
Andel som trivs mycket eller ganska bra i skolan

Liv & hälsa ung 2009 skolår 7 och 9

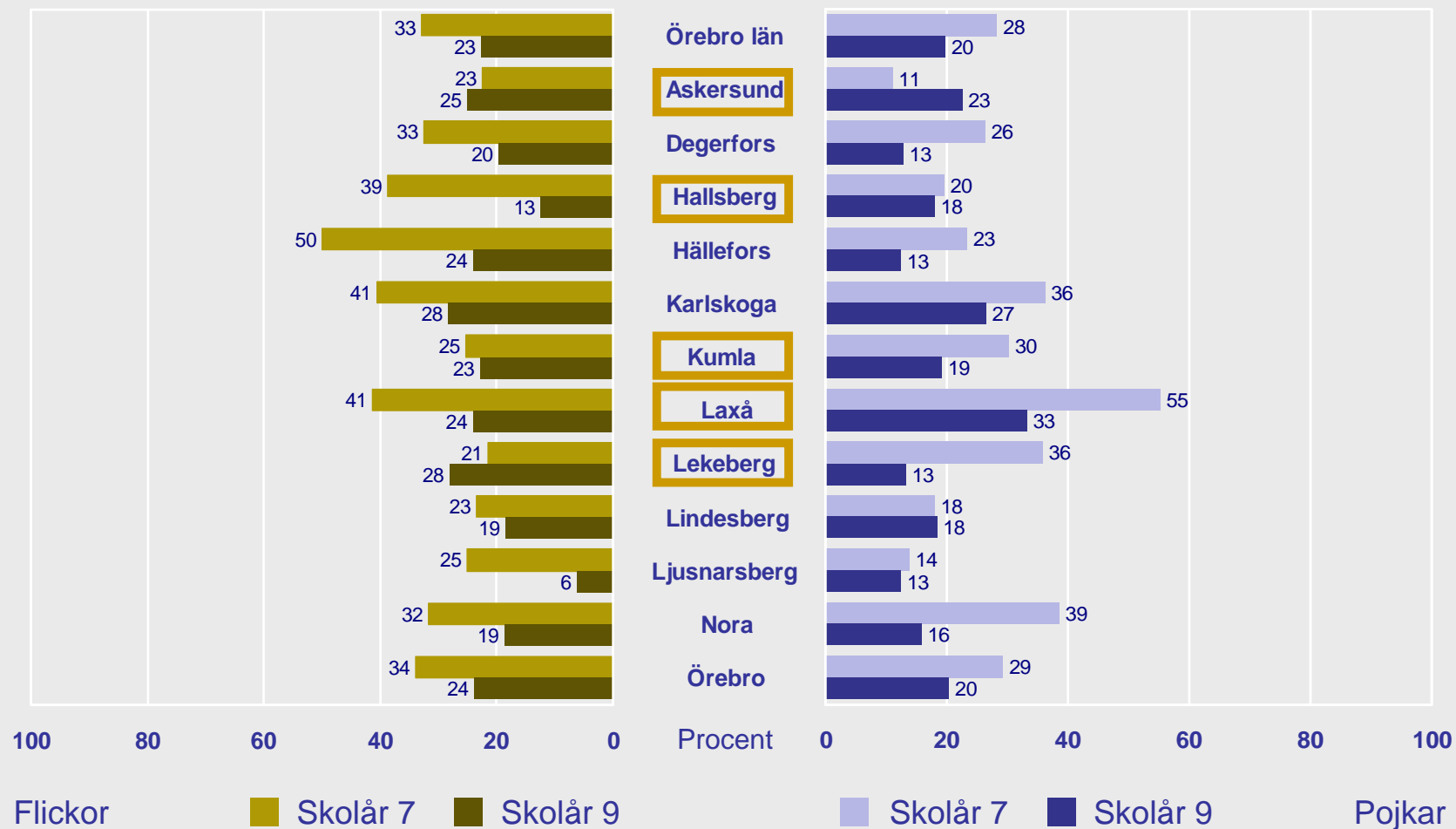
Andel elever som får vara med och påverka det man gör i skolan

Liv & hälsa ung i Örebro län 2005–2009

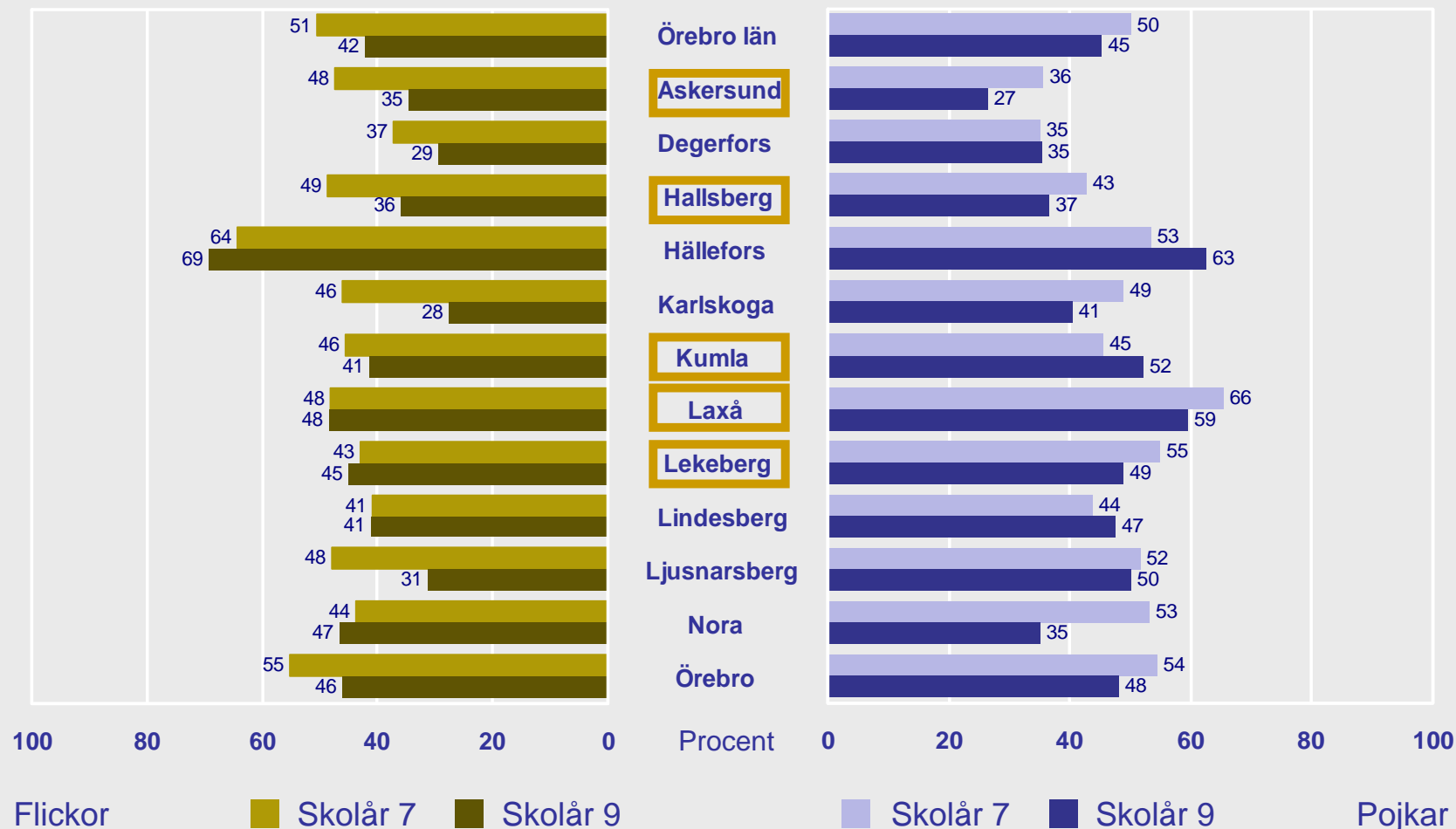
Andel som ganska ofta/nästan alltid får vara med och påverka det man gör i skolan

Liv & hälsa ung 2009 skolar 7 och 9

Andel som tycker att det stämmer precis/ganska bra att ingen behöver känna sig rädd eller hotad i skolan

Liv & hälsa ung 2009 skolar 7 och 9

Faktorer med starkast samband med hälsa

Det är vanligare med dålig hälsa bland **flickor** som:

- ✓ inte trivs i skolan
- ✓ skolkar mycket
- ✓ har varit utsatta för våld på skolan

- ✓ inte känner tillit till sina föräldrar
- ✓ bor ensamma eller med någon annan vuxen än förälder

- ✓ har oregelbundna måltidsvanor
- ✓ använder datorn mycket

Det är vanligare med dålig hälsa bland **pojkar** som:

- ✓ inte trivs i skolan
- ✓ inte har kamrater i skolan
- ✓ inte känner sig trygga i skolan

- ✓ inte känner tillit till sina föräldrar
- ✓ ofta är ensamma

- ✓ röker dagligen
- ✓ berusar sig ofta på alkohol

Resultat från logistisk regression för flickor respektive pojkar (skolår 7, 9 och år 2 på gymnasiet år 2005).

Skolan – en viktig arena

Aktuell forskning visar att elever som trivs och fungerar väl i skolan har bättre hälsa och löper mindre risk att utveckla olika typer av problem och drogmissbruk.

Mycket av skolans hälsofrämjande och drogförebyggande arbete bör därför handla om att skapa ett gott skolklimat och främja en god lärandemiljö.

Insatser i skolan

Insatser som bidrar till ett gott skolklimat som i sin tur förbättrar både elevernas skolprestationer och hälsa fokuserar på...

- **lärarnas sätt att möta eleverna**
- **skolans sätt att möta föräldrarna**
- **att stärka elevernas sociala och emotionella kompetens**
- **att reducera förekomst av mobbning, diskriminering**
- **att utveckla arbetet med elevhälsan.**

Lokalt kunskaps- och metodstöd

- Hälsöfrämjande skolutveckling
- Socialt och emotionellt lärande
- Likabehandling
- Föräldrastöd
- Levnadsvanor
- Policyarbete
- Liv och hälsa ung

Carina Persson

carina.persson@orebroll.se

Fredric Welander

fredric.welander@orebroll.se

Samhällsmedicinska enheten

Örebro läns landsting

www.oll.se/samhallsmedicin